

JMG

Kyrkkaffe, fruktvin & dansband

En granskning av västsvenska riksdagsledamöters
motioner

Anna Gregerstam Nilsson & Lova Jansson

GÖTEBORGS UNIVERSITET JMG, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation.
Anna Gregerstam Nilsson & Lova Jansson. Examensarbete i journalistik 22,5 hp, vt 2010
Handledare: Torsten Malmström

Innehåll

Undersökning	3
Okynnesmotionerande i opinionsbildningssyfte	4
Opinionsbildning blockerar utskottsarbetet.....	6
Opinionsbildning blockerar utskottsarbetet.....	6
Motion mest för syns skull	11
Motioner – förslag som inspirerar	14
Arvet efter Bert Karlsson.....	15
Motioner om Halland – ett slöseri med tid.....	16
Konsumentupplysning för väljarna	18
Motion året om kan ge mindre stress	19
METODRAPPORT.....	21
Inledning.....	21
Bakgrund	21
Metod och teori	22
Syfte och frågeställningar.....	24
Material och metodanvändning	24
Källförteckning.....	27
Arbetsfördelning:.....	29
Målgrupp	29
Och nu då?.....	29
Sammanfattningsvis vad vi kommit fram till	30
BILAGOR	31
Bilaga 1. Motioner som vi har granskat närmre:	31
Bilaga 2. Vad vi i övrigt vet om motioner.....	36
Bilaga 3. Vad vi fick veta om våra utvalda ledamöter (Urval 2), sammanfattningsvis:.....	40
Bilaga 4: Liten ordlista	47
Bilaga 5. Kodbok.....	49

Undersökning

Riksdagsledamöterna lämnar årligen in tusentals motioner, nu för tiden är det bara ett par promille av dem som bifalls. Samtidigt dränks en del utskott i det extra arbete som motionerna medför.

Vi har granskat okynnesmotionerandet och gått till botten med varför det ser ut på detta vis.

Okynnesmotionerande i opinionsbildningssyfte

Riksdagsledamöter lämnar in samma motion om och om igen utan att vänta sig bifall. Riksdagsledamöter motionerar om kommunalfrågor och dränker trafikutskottet i motioner för att driva opinion i olika frågor. Detta framkommer av en undersökning av 68 västsvenska riksdagsledamöter.

Centerpartisterna Annie Johansson och Per Åsling lämnade under senaste allmänna motionstiden in motion 2009/10:K233 som handlade om att förändra motionsverktyget i riksdagen. Där nämns att enligt en aktuell utredning bifalls bara två promille av alla motionsyrkanden. Denna motion citerades i en artikel i Svenska Dagbladet och kom därmed till vår och övriga allmänhetens kännedom.

Motioner återkommer

Vår undersökning visar att väldigt många motioner återanvänds. Hälften hade antingen använts tidigare, eller återkom senare i identisk eller delvis reviderad version. Ett exempel är att Henrik von Sydow det här året lade fyra motioner om gårdsförsäljning av alkohol. Han har lagt precis eller nästa precis likadana motioner alla år sedan senaste valet, vilket gör att 16 av alla 90 motioner som lagts om gårdsförsäljning av alkohol har von Sydows namn under sig.

Regionala tendenser

Många motioner berörde inte heller rikspolitik utan mer regionala frågor. Här blev det tydligt varifrån riksdagsledamöterna kom. Oavsett partifärg motionerade hallänningarna om Västkustbanan genom Halland, från de nordligare kretsarna om Textilmuséet i Borås och göteborgarna om älvförbindelse. De flesta ledamöter lägger vid ett eller annat tillfälle motioner med tydlig regional prägel, men hur mycket varierar mellan ledamöterna.

Personliga tendenser och personval

Man kan också se personliga tendenser. Exempelvis att jägaren Alf Eriksson från Halland motionerar om jakt och viltvård eller att Eva Flyborg, göteborgsk folkpartist och ordförande för Sveriges lottakårer, motionerar om rätten att ta ledigt för att delta i frivilliga försvarsaktiviteter. Nu är detta inte nödvändigtvis ett problem, detta är inget som ledamöterna försöker hålla hemligt, genom att nämna det i intervjuer och hemsidor profilerar de sig snarare på detta sätt. Så de väljare som bryr sig och därför personröstar, vet förmodligen detta om sina ledamöter. Det kan alltså mycket väl vara så att de som röstar på Eriksson är just jägare och göteborgska lottor kanske gärna kryssar Flyborg om de stöder folkpartiet.

Sådant kanske väljarna håller ännu mer koll på när inslaget av personval blir vanligare. När det blir mer inslag av personval så blir motionerande viktigare för att kunna profilera sig för väljarna. Det är ofta så att personvalda ledamöter lämnar in fler egna motioner än andra.

I våra sex ursprungliga valkretsar fanns det bara åtta ledamöter som kommit in i riksdagen tack vare personval. Den mest namnkunnige är nog Leif Pagrotsky. I vårt senare urval ingick två ledamöter som kryssats in, de är Henrik von Sydow (M) och Annelie Enochson (KD). von Sydow har inte lämnat in särskilt många motioner, han hade bara sitt namn under elva motioner. Fem av dem

Motion: Förslag till riksdagen från en eller flera av riksdagens ledamöter.

Enskild motion – skrivs av en eller flera riksdagsledamöter, på eget initiativ.

Kommittémotion - undertecknad av partiets ledamöter i ett utskott.

Partimotion är undertecknad av partiledaren/gruppledaren

Flerpartimotion – är undertecknad av ledamöter från flera partier.

”Egen motion” används här för enskilda motioner som har författats av en enda riksdagsledamot.

Fristående motion: Motion som väcks utan samband med något annat ärende.

Följdmotion: Motion som väcks med anledning av en proposition eller dylikt.

Utskott: Organ som riksdagen utser inom sig för att bereda de ärenden som kammaren hänvisar till dem.

handlade om att luckra upp alkoholmonopolet på ett eller annat vis och skrevs av von Sydow tillsammans med ett par andra moderater. Annelie Enochson däremot hade skrivit 19 egna motioner av 31 som hon signerat. Bland annat en om lägre krav på livsmedelshantering vid kyrkkaffe.

Ju fler motioner man lämnar in, desto färre har man skrivit själv. Ledamöterna som lämnat in flest motioner har en övervägande andel partimotioner på sina listor. De två i undersökningen som sticker ut i synnerhet är vänsterpartisterna Hans Linde och Wiwi-Anne Johansson. Båda två hade sitt namn under drygt 90 motioner. Hans Linde skrev inga egna motioner alls och Wiwi-Anne Johansson skrev en, den handlade om Bohusbanan. Överlag är det vänsterpartister och miljöpartister som motionerar mest.

Det läggs många motioner, men väldigt få får bifall

Att så få motionsyrkanden som två promille bifalls stämmer väl överens med vår undersökning. Av alla motioner vi läst, med 1815 yrkanden, så har vi bara sett två motionsyrkanden som fått bifall. De var delar av stora partimotioner från Vänsterpartiet. Båda två bifölls i samma betänkande, tillsammans med en proposition där just de punkterna saknats. Att bifalla de två yrkandena var alltså ett sätt att komplettera propositionen. Men siffran 2 promille är inte representativ för alla år på senare tid, eller för alla typer av regeringar, vilket vi kommer att diskutera i kommande artiklar.

De motioner som inte går igenom, avslås ofta av något av följande två skäl. Det ena är att en utredning pågår. Det andra är att motionens innehåll redan är eller kommer att bli tillgodosett på annat vis. Det händer också att motioner helt enkelt avslås för att regeringen tycker annorlunda och det aktuella utskottet håller med regeringen, men det är inte lika vanligt. Vissa motioner kan det inte tas beslut i, för det är inte riksdagens uppgift att besluta om dem. Sådana motioner bereds ofta, men inte alltid, förenklat. Under de senaste åren har 8,8 procent av alla motionsyrkanden behandlats förenklat, och vi har sett en hel del sådana. Alla motioner ska beredas och behandlas, annars försvinner lite granna vitsen med att alla ledamöter har rätt att lägga motioner. Men genom att bereda en del motioner förenklat så kan utskottens arbete effektiviseras.

Motioner får effekt utan bifall

Men motioner kan ofta anses fylla sitt syfte utan att få bifall. Som motioner är det sällan redo att bli en ny lag, men läggs det många motioner i ett ämne så kan det ju till slut föranleda riksdagen, eller regeringen, att tillsätta en utredning om ämnet i motionerna.

Efter att ha pratat med ledamöter, statsvetare och tjänstemän står det klart att ett skäl till att så många motioner läggs och så få bifalls är för att de inte förväntas leda till beslut. De används för att driva en fråga i riksdag och regering och till viss del för att profilera ledamoten för dennes väljare. Man kan alltså säga att motioner används främst för långsiktig påverkan.

Så gick undersökningen till:

Vi har sammanställt alla motioner som 68 riksdagsledamöter skrev under riksdagsåret 2007/08. Det blev ett dokument på 1703 poster där många motioner återkom flera gånger eftersom flera ledamöter varit med som undertecknare.

Av dessa valde vi ut 19 ledamöter att granska närmare. De hade sammanlagt satt sina namn under 513 motioner, med totalt 1815 yrkanden. De blev sex stycken ledamöter från Halland, lika många från Göteborg och sju från Bohuslän. En del tittade vi närmare på eftersom de skrivit under så många motioner, andra för att de hade så tydlig regional prägel. En del var intressanta för att de skrev många egna motioner, andra deltog mest i partimotioner. Ett par ledamöter tittade vi närmare på just för att de nästan inte skrev några motioner.

Opinionsbildning blockerar utskottsarbetet

Sedan 1500-talet har svenska folket rätt att ge kungen förslag. Nu kallas förslagen motioner och lämnas in av riksdagsledamöter till riksdagen. Och motionerna är så många att de gör det svårt för en del utskott att hinna med annat arbete.

Enligt svensk lagstiftning måste alla motioner behandlas, och något utskott måste bereda dem. I andra länder kan tjänstemännen eller riksdagen avstå från en eller båda av dessa saker, men inte i Sverige.

En motion lämnas in till riksdagen, sedan ska den skickas vidare till ett eller flera utskott för att behandlas. En motion kan handla om flera delfrågor och innehåller ett eller flera yrkanden, alltså förslag till beslut som ledamoten vill att riksdagen ska ta. Yrkandena i samma motion kan skickas till flera olika utskott, men alla yrkanden ska behandlas någonstans. För en del utskott innebär det att de varje år får tusentals motionsyrkanden att bereda.

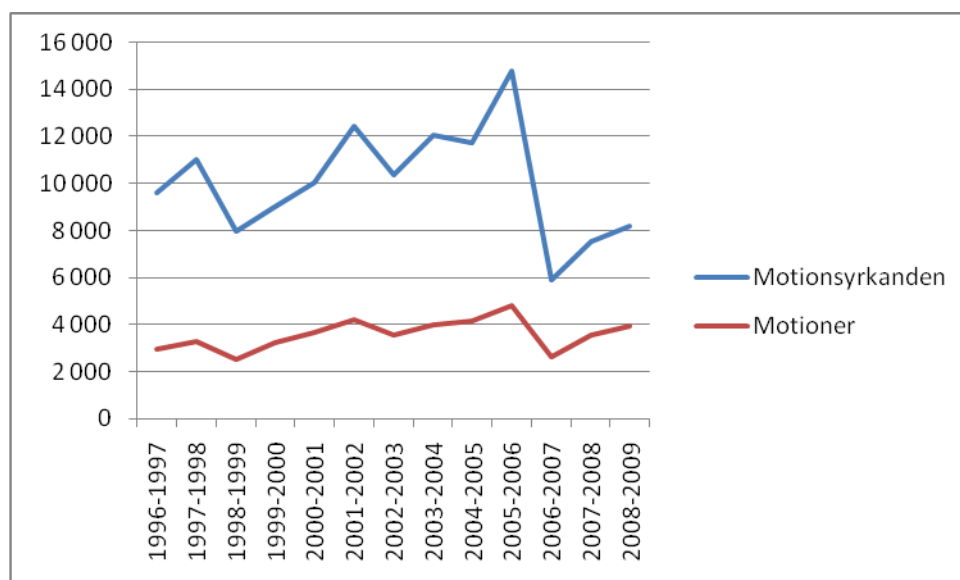
De flesta motionerna kommer in under den allmänna motionstiden och kan i och med detta handla om vad som helst. Generellt blev de fler och fler fram till Bildtregeringen i början av 1991-94. 1975 kom de till exempel in 1812 motioner, ett normalt år i början av 90-talet kunde de vara runt 5000. Sedan dess har mängden motioner ökat igen, och mängden yrkanden likaså. Tidigare innehöll en motion färre yrkanden, alltså förslag, än de ofta gör nu. Så den mängd förslag som utskotten ska behandla och riksdagen besluta om har ökat kraftigt genom att yrkandena blir fler.

Generellt sett läggs det färre motioner under valår, vilket tydligt ses i grafen nedan. Några skäl till det kan vara att många riksdagsledamöter är nya och ovana vid arbetet, de har kanske inte ett lager av motioner att lägga om, och det är mycket annat arbete att sätta sig in i under den allmänna motionstiden.

Den allmänna motionstiden

är femton dagar i början av varje riksmöte då alla ledamöter får motioner om vad som helst. Annars får de bara lägga motioner som motförslag mot regeringens propositioner.

Ett riksmöte kan sägas vara riksdagens verksamhetsår och börjar i september.

Mängden motioner och motionsyrkanden har sakta ökat igen sedan mitten av 90-talet, med uppenbara dippar vid valår.

System med gamla anor

Systemet med den allmänna motionstiden har en lång historia i Sverige, redan under Gustav Vasas fyrståndsriksdagar hade folket rätt att komma med förslag. Nu görs detta genom medborgarnas representanter i riksdagen, och förslagen läggs inte längre till kungen.

Det har åtminstone sedan 1970-talet diskuterats om man borde ha två allmänna motionstider eller utsträcka allmänna motionstiden till att gälla hela året. Men än så länge är den begränsad till några veckor, främst av praktiska skäl för att fördela arbetet.

Eftersom det finns en allmän motionstid kan ledamöter motionera om vad de vill ibland. När den nya regeringsformen och riksdagsordningen antogs 1973 motiverades det med att alla ledamöters rätt att ta egna initiativ i sakfrågor är en grundstomme i den svenska demokratin.

Finns det en konflikt av något slag?

- Tre saker står emot varandra. För det första, ledamöternas behov av, och vikten av, att framföra medborgarnas åsikter, och det är en gammal idé. Det står då mot dels partiernas behov av centralstyre och av att få avgöra vad som prioriterat, och dels mot riksdagens behov av en fungerande arbetsordning, säger Peter Esaiasson, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet.

Väldigt få av de motioner som läggs får bifall. En del uppfattar det som ett problem.

Hur länge har det varit så här?

- Under minoritetsregeringarna på tjugotalet var det fler som bifölls. Men sedan Socialdemokraterna kom till makten 1932 har det varit på detta deppiga sätt. Motionerna har sedan dess fått en ny funktion. En symbolisk funktion, att visa hur man håller ihop i olika frågor, menar Leif Lewin, professor emeritus i statsvetenskap vid Uppsala universitet.

Vad borde ledamöterna tänka på när de motionerar?

- De ska knappast motionera om att det borde vara vackert väder i juni. Man ska motionera om det som det ligger inom riksdagens kompetensområde att reglera, säger Olof Ruin, professor emeritus i statsvetenskap vid Stockholms universitet.

Vad Ruin syftar på är att det varje år läggs en del motioner som inte handlar om sådant som riksdagen kan besluta om. Det kan handla om ämnen som ligger på regeringens eller utskottens bord, ibland handlar det om kommunala frågor som ledamöten väljer att ta upp på riksdagsnivå.

Grunden till den allmänna motionstiden ligger alltså i den svenska historien och har utvecklats men bevarats under århundraden. Det är den grundläggande principen om medborgarmakten enligt Peter Esaiasson, och enligt honom ett system som knappast kommer att förändras.

Grunden till systemet utvecklades alltså innan partierna fanns och det är därför betydligt mer anpassat till individer än partier.

Det finns inget enkelt svar på om det är problem att det läggs många motioner, eller vilket eventuellt problem som ligger bakom.

Esaiasson anser inte att systemet i sig är problematiskt, det syftar ju till att idéerna ska komma underifrån. Däremot kan det ibland vara opraktiskt.

Han säger att mängden motioner inte är något större problem i Sverige på grund av att vi har en väldigt stor riksdag, hela 349 ledamöter. Det betyder att arbetsuppgifterna kan vara så fördelade att

alla hinner motionera utan att det förhindrar övrigt arbete. Han menar att situationen är en helt annan i Danmark som har relativt få ledamöter. Ett annat perspektiv är att det faktiskt är för många motioner *och* för många riksdagsledamöter.

- Riksdagen är på tok för stor. Vi har för många ledamöter helt enkelt, säger Leif Lewin.

Det svenska parlamentet är gigantiskt ur ett internationellt perspektiv. Varje ledamot kan sägas representera 26 000 väljare, en ledamot i Belgien representerar dubbelt så många. Med ett mindre parlament skulle kanske färre motioner komma in och mer tid finnas till annat. Frågan om den svenska riksdagens storlek har diskuterats i omgångar.

Den svenska riksdagen är så stor för att ledamöterna ska kunna representera alla medborgare och alla landsändar lika väl. Men åtminstone sedan 1970-talet har det diskuterats att ha ett mindre parlament, för att arbetet i så fall skulle kunna flyta smidigare och mer effektivt. Men än så länge har representativiteten ansetts viktigare än praktiska frågor om arbetet.

Alla är alltså inte överens om vare sig att riksdagens storlek är ett problem, eller att mängden motioner är ett problem.

Olof Ruin menar att motionsmängden kan vara ett demokratiskt, eller statsvetenskapligt intressant, problem eftersom det tar orimligt mycket tid att arbeta med motionerna. Men han tycker att det är svårt att reglera eftersom man då skulle förhindra ledamöterna i deras arbete.

- Då får de mindre chans att profilera sig, och de vill och bör föra fram egna initiativ i någon mån, säger Ruin.

Allt fler motioner

Riksdagsledamöter lägger fler motioner nu för tiden, fastän de är precis lika många som de var 1975. Men varför har det blivit fler motioner?

- Kanske för att enskilda ledamöter vill manifesteras sig och visa sig aktiva för sina lokala väljare, spekulerar Olof Ruin.

Han menar att motionerna blir ett sätt för ledamöterna att visa upp sig och ”visa sig duktiga”.

Ett annat skäl tror han är att riksdagen har mindre betydelse nu.

- Inte minst när vi har en majoritetsregering är det så. I synnerhet när det som nu är en allians där det är angeläget att hålla ihop, säger Olof Ruin.

Enligt Peter Esaiasson är motionsrätten mer anpassad för individer än för partier. Då kan det naturligtvis vara så att det motioneras mer nu därför att vi har ett allt större inslag av personval. Ett betänkande till riksdagsstyrelsen har också visat att de personvalda ledamöterna skriver fler motioner än de som inte är personvalda.

Och enligt Leif Lewin hänger den stora mängden motioner och de få bifallen ihop med hela vårt parlamentariska system.

Motionerna lamslår utskott?

Att alla motioner måste beredas innebär en hel del arbete för utskotten. Det brukar föranleda att rubriker av typen ”Motionsfloden lamslår utskotten” (DN 17/10-03) ibland dyker upp.

Men alla utskott känner sig inte lika lamslagna som den rubriken antyder.

Efter en rundringning till några av riksdagens utskott så visar det sig att situationen varierar mycket mellan olika utskott. Försvarsutskottet och arbetsmarknadsutskottet får till exempel bara in några hundra motionsyrkanden om året, då känns det inte som en överväldigande flod.

- För arbetsmarknadsutskottets vidkommande är det inte påtagligt att det har varit ett stort problem, konstaterar Gunilla Upmark som är kanslichef där.

För Gunilla Upmark är det alltså fortfarande möjligt att se den positiva sidan av motioner, och varför de finns.

- Det är ju ett sätt att hålla politiska frågeställningar levande. Knappast någon annanstans får man så bra bild av den politiska agendan som i utskottsbetänkanden, säger Gunilla Upmark.

För andra utskott blir det ett mer påtagligt problem. Trafikutskottet, miljö- och jordbruksutskottet och socialutskottet får ta emot tusentals motionsyrkanden varje år och är de som har störst problem med "motionsfloden".

Ett konkret exempel som påtalas är att en del makt har förflyttats till Bryssel som konsekvens av EU-medlemskapet, men för en del utskott blir det svårt att hinna bevaka de frågorna så mycket som de skulle vilja. Det är främst tydligt för tjänstemännen, men Björn Wessman som är kanslichef på miljö- och jordbruksutskottet konstaterar att det inte bara är tjänstemännen som ser ett problem med att motionerna tar så mycket tid

- Det finns en medvetenhet hos ledamöterna, i det här utskottet i alla fall, att det tar tid.

Motionsarbetet kan förbättras

Det är alltså inte troligt att det kommer att komma in färre motioner framöver, så hur ska man lösa det administrativa problemet med dem?

Det har även tjänstemännen och partiernas gruppleadare i riksdagen frågat sig, och därför pågår nu en utredning om vad man kan göra.

Lars Haglind är kanslichef på civilutskottet och arbetar dessutom med den här utredningen. Han säger att man främst undersöker möjligheten att förändra det som kallas förenklad motionsberedning.

Sedan 2002 kan utskotten "tillämpa förenklad motionsberedning" på en del frågor. Haglind uttrycker det som att man ganska brutalt klumpar ihop och avslår förslag. Den här "brutala" behandlingen används bara i specialfall, antingen om det handlar om ärenden som redan har behandlats sedan förra valet, eller om motionen vill någonting som riksdagen inte kan besluta om.

Flera av de kanslichefer vi talat med säger att möjligheten att bereda motioner förenklat har gjort underverk för deras arbetsbörda och verkligen effektiviserat arbetet med motionerna.

- Motionerna tar upp mycket tid som kan ägnas åt bättre saker, säger Lars Haglind. Arbetet med att utveckla motionshanteringen kommer mest att handla om att hitta fler kategorier som man kan bereda förenklat. Till exempel kanske man skulle kunna inkludera en del kopierade motioner på något vis, en hel del återkommer nämligen gång på gång i förhoppningen om att det kan ge resultat.

- Vi kommer även in på beredningstvånget och behandlingstvånget som vi har i Sverige, säger Haglind.

Utredningen har även jämfört med Finland och Danmark. I dessa våra grannländer liknar de politiska systemen på många sett de svenska, men där släpper man inte nödvändigtvis fram alla förslag. En del "dödas" i utskotten, andra remitteras inte ens.

Så den administrativa bördan kanske lättar framöver även om ledamöterna fortsätter att lämna in lika många motioner.

Ytterst få bifalls

Det är ändå så att väldigt få motioner bifalls, och andelen motioner som bifallits har minskat de senaste åren. Under den nuvarande regeringen har runt 0,2 procent (två promille!) av de motionsyrkanden som behandlats bifallits. Under förra regeringen, och även tidigare, var siffran högre. Riksdagen har tidigare kunnat räkna med att två procent av motionerna får bifall, och under sista Personregeringen låg snittet på 1,7 procent av motionerna. Det är betydligt mer, men kan förklaras av att det då var en minoritetsregering. Men även två procent, är en mycket liten andel.

Leif Lewin menar att det egentligen inte är något underligt med att så få motioner som bifallits. Han menar att tidigare fick många av de framställningar som skickades till kungen bifall, men att det förändrades med parlamentarismen.

Att en motion inte får bifall betyder inte att den är ett slag i luften. De motioner som handlar om lagförslag och liknande kan inte beredas tillräckligt som motioner för att kunna leda till en lag. Då är det istället så att riksdagen säger till regeringen att tillsätta en utredning i ämnet, den kan sedan leda till att det kommer en proposition som föreslår ungefär samma sak som ett flertal avslagna motioner.

Så motioner används ofta i rent opinionsbildande syfte, men inte bara i riksdagen som Olof Ruin påpekar:

- Det kan vara ett sätt för ledamöterna att få visa upp sig.

Att så få motioner bifalls är alltså en naturlig konsekvens att ha flera partier i riksdagen, en regering med klar majoritet i riksdagen och inslag av personval i proportionella val.

ANNA GREGERSTAM NILSSON & LOVA JANSSON

Motion mest för syns skull

Jan Ertsborn, Eva Flyborg och Wiwi-Anne Johansson är tre riksdagsledamöter från Västsverige. De vet precis hur man ska skriva motioner för att få uppmärksamhet i lokalpressen. Frågan är hur mycket nytta det egentligen gör.

19 VÄSTSVENSKA ledamöters motioner har satts under lupp i en undersökning på JMG. Vissa motioners ämnen sticker ut. Trots att de flesta regionala frågor inte är sådana som riksdagen har något att säga till om i, så lägger ledamöterna mängder av sådana förslag.

- Väljarna bryr sig nog inte om antalet motioner, det viktigaste är att det berör något i valkretsen.

Så säger Jan Ertsborn, som sitter i riksdagen för Folkpartiet sedan 2002. Samtidigt så vet han att den sortens motioner är omöjliga:

- Det går egentligen inte eftersom riksdagen behandlar riksfrågor.

Vänsterpartisten Wiwi-Anne Johansson har suttit i riksdagen sedan valet 2006. Hon vet också hur man riktar sig till lokala väljare:

- Visst kan jag skriva motioner som får uppmärksamhet i, säg, Mölndal eller Falun, men de kommer ju aldrig att gå igenom i kammaren.

Eva Flyborg, folkpartistisk ledamot som ställer upp till val för en femte mandatperiod i höst, tror att väljarna vill att hon ska "stå upp för Folkpartiet och för Göteborg".

Är det inte svårt att driva Göteborgsfrågor i riksdagen?

- Om man sysslar med nationell politik så handlar det om hela Sverige, inte enbart om Stockholm, säger Eva Flyborg.

VÄLJARNAS HAR ett stort inflytande på hur riksdagsledamöterna väljer att arbeta. Inför valen brukar lokaltidningar publicera listor över hur "flitiga" de lokala ledamöterna varit. Då räknar man ofta hur många motioner den enskilde skrivit under. I vår undersökning visade det sig att ungefär hälften av motionerna är helt eller delvis kopierade från tidigare år, eller återanvänds senare.

- Det är inte så kul att ligga längst ner på en lista över vilka som skrivit flest, säger Jan Ertsborn (FP).

Han tror att en orsak till de upprepade motionerna är just att slippa hamna sist på listan.

Själv kan Jan Ertsborn ibland upprepa sina motioner om han tycker att ämnet är tillräckligt viktigt.

Så du kör med utnötningstaktiken?

- Haha, ja. Jag har skrivit om hemtjänst i semesterkommuner, att det är hemkommunen som borde betala för den. Den motionen fick nej. Sen kom en utredning. Den fick också nej, men nu håller regeringen på med något, så det är på gång ändå, även om själva motionen fick avslag.

Fakta/ordförklaringar

Motion: Förslag till riksdagen från en eller flera av riksdagens ledamöter. En *partimotion* är undertecknad av partiledaren/gruppledaren, en *kommittémotion* av partiets ledamöter i ett utskott och en *enskild motion* av en eller flera ledamöter som inte är samlade i en kommitté. En *flerpartimotion* är en enskild motion som undertecknats av ledamöter från minst två partier. Med *egen motion* menas i den här texten en motion som endast skrivits under av den aktuella ledamoten.

Fristående motion: Motion som väcks utan samband med något annat ärende. Riksdagsledamöterna kan väcka fristående motioner under den allmänna motionstiden eller med anledning av en händelse av större vikt. I undersökningen är det enbart fristående motioner som räknats.

Följdmotion: Motion som väcks med anledning av en proposition eller skrivelse från regeringen eller en framställning eller redogörelse från ett riksdagsorgan.

De motioner som olika ledamöter har lagt om hemtjänst i semesterkommuner handlar om att nu betalas hemtjänsten av den kommun som man vistas i. Ertsborn och en del andra ledamöter tycker istället att hemkommunen borde betala för detta.

- Man kan vara kritisk mot sig själv och andra, att många motioner upprepas utan att det finns någon riktigt bra grund, tillägger Jan Ertsborn.

Också Eva Flyborg(FP) använder sig av gamla motioner

- Tills de är uppfyllda, är de nya, säger hon och tillägger att de kan ge tankar till den sittande regeringen.

Enligt Wiwi-Anne Johansson(V) händer det att Vänsterpartiet upprepar partimotioner.

- Ja, det gör vi, om de inte redan behandlats eller fått avslag. Då kvarstår ju problemställningen. I höstas hade vi en diskussion inom partigruppen att vi inte skulle upprepa motionerna, eftersom det blev så mycket jobb med samma saker. Men om frågan väcks igen, kanske andra partier lämnar in förslag. Då har ju vi ingen motion, så det tyckte jag inte var något bra förslag, säger Wiwi-Anne Johansson med eftertryck.

NÄR ANTALET motioner räknas i lokalpress så ingår även så kallade partimotioner, som hela partiet skrivit under. Wiwi-Anne Johansson (V), som skrivit totalt tre enskilda motioner under sin tid som ledamot, tycker inte att den siffran är något att hänga upp sig på:

- Som ledamot har jag rätt att motionera om vad jag vill, men de enskilda kan röra sådant som jag inte hunnit förankra i partiet än, därför är de minst viktiga. Helheten är viktigast, motionerna med riktig uppbackning från partiet, säger Wiwi-Anne Johansson.

Vänsterpartisterna och miljöpartisterna i undersökningen utmärker sig genom att väldigt många av deras motioner är partimotioner. Generellt kan man säga att ju fler motioner en riksdagsledamot skrivit under, desto färre är hans eller hennes egna. Undersökningen på JMG visar att de ledamöter som skrivit många egna motioner, sällan deltar i lika många partimotioner.

- Innehåll och resultat är viktigare än antal, säger Jan Ertsborn (FP), som skriver ungefär hälften av sina 25 motioner själv.

Eva Flyborg (FP) berättar att Folkpartiet har en egen intern koll av motionerna, så att de verkligen handlar om saker som riksdagen kan besluta om. Hon har passerat genom ett antal utskott genom åren och arbetsmarknadsutskottet, där hon sitter nu, är tyngt av allt arbete med motionerna.

- Det är ett problem när alla kommer på en gång, tycker hon.

AVSIKTEN MED en motion behöver inte vara att den ska gå igenom. De fyller ett opinionsbildande syfte, enligt både Wiwi-Anne Johansson och Jan Ertsborn. Media på regional nivå tar upp innehållet i motionerna och på så sätt startar en debatt. En motion kan alltså vara första steget i att väcka en viss fråga.

Wiwi-Anne Johansson tar upp en av sina enskilda motioner som exempel, hon vill att momsens på dansbandsmusik ska halveras:

- Jag vet att jag inte kommer att få igenom det nu, det är inte förankrat, men det kan påverka partiet och även andra i andra partier som tycker likadant.

Eva Flyborg däremot tycker inte att motionerna i första hand är till för att skapa opinion.
- Då kan jag lika gärna skriva artiklar, säger hon.

Hon nämner dock en motion hon skrev hösten 2008 som handlade om legalisering av aktiv dödshjälp. Den väckte stor uppmärksamhet och det skrevs debattartiklar för och emot.

- Nu har fler skrivit under den. Motionsskrivandet utvecklar själva debatten och är ett öppet och demokratiskt sätt att visa vad man står för, säger hon.

Förutom tabellerna över flitiga motionsskrivare tar lokaltidningarna ibland upp innehållet i enstaka motioner, såsom Eva Flyborgs om legalisering av aktiv dödshjälp. Men de följer sällan eller aldrig upp vad som hänt med motionen när den lämnats in.

Både Wiwi-Anne Johansson och Eva Flyborg vill kunna lägga motioner under hela riksdagsåret och inte bara under några få veckor som det är i dag. Det skulle göra det möjligt att motionera när det är relevant, tror Eva Flyborg. Hon tror också att det skulle leda till färre motioner av bättre kvalitet.

Är det dålig kvalitet på motionerna nu?

- Det sa jag inte, men det kan bli ännu bättre.

Fakta/de tre ledamöterna

Wiwi-Anne Johansson, Lindome

Riksdagsledamot för Vänsterpartiet sedan 2006

Skrev under 97 motioner riksdagsåret 07/08. 60 av dessa var partimotioner, två var enskilda och resten var kommittémotioner. De egna handlade om Bohusbanan och om hundar och katter.

Eva Flyborg, Göteborg

Riksdagsledamot för Folkpartiet sedan 1994

Skrev under 19 motioner riksdagsåret 07/08.

Elva av dessa var egna, och av dem var åtta stycken kopior från tidigare år.

Åtta av motionerna hade på något sätt med Västsverige att göra.

En av de regionala motionerna handlade om Emigranternas hus, där Eva Flyborgs mor Berit sitter i vänföreningen.

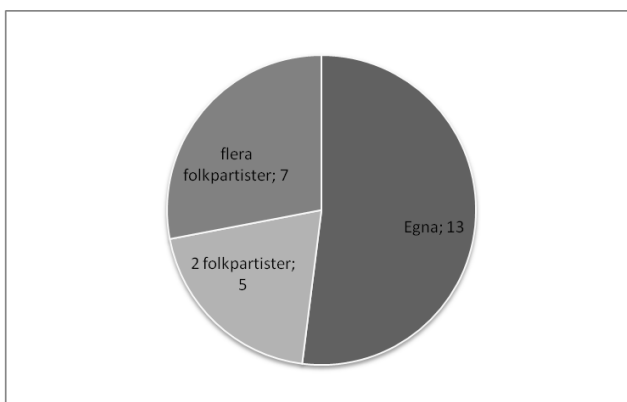
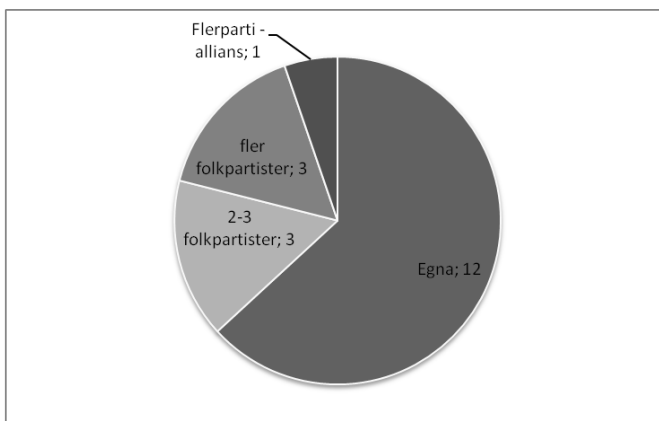
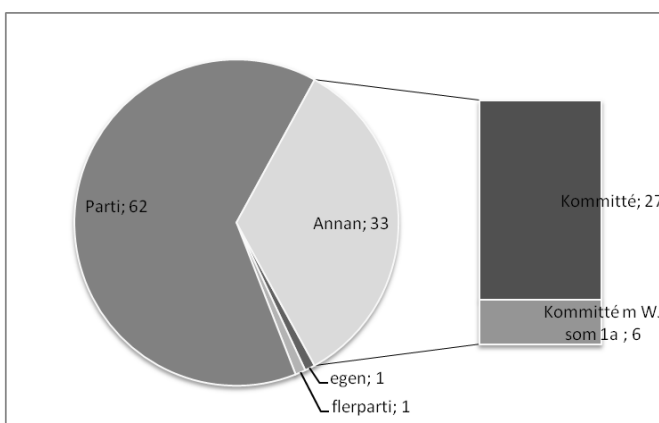
Jan Ertsborn, Falkenberg

Riksdagsledamot för Folkpartiet sedan 2002

Skrev under 25 motioner riksdagsåret 07/08.

13 av dessa var hans egna.

Tydlig lokal prägel på flera motioner med bland annat en önskan om utbyggt häkte i Halland.

Motioner – förslag som inspirerar

Även motioner som fått avslag kan få effekter långt senare. Att upprepa sina motioner kan skapa de effekterna. Vi har granskat tre ledamöter för att se vad som hänt med deras favoritämnen.

En av idéerna med motioner kan vara att "inspirera" regeringen till att starta utredningar och därefter komma med propositioner. För att åstadkomma förändring kan det hända att ledamöterna upprepar sina motioner, för att poängtera att detta är en viktig fråga. Vi har undersökt några återkommande motionsämnen hos tre västsvenska ledamöter: Jan Ertsborn (FP), Eva Flyborg (FP) samt Wiwi-Anne Johansson (V) för att se vad som hänt sedan.

Jan Ertsborn (FP) har sänt in återkommande motioner om Västkustbanan. Det har även många andra halländska ledamöter gjort sedan cirka 20 år. Nu står Västkustbanan upptagen på en "att göra"-lista, men det är tveksamt om det är enbart Ertsborns förtjänst. Han har även motionerat om de så kallade Fontänhusen, som bedriver dagverksamhet för psykiskt handikappade. Ertsborn var ordförande i Falkenbergs fontänhus fram till helt nyligen. Fontänhusen kan numera söka statsbidrag för sin verksamhet, precis som Ertsborn önskat. Det finns dock även andra ledamöter som motionerat om samma sak.

Eva Flyborg (FP) är ordförande i Sveriges Lottakårer och har, kanske på grund av det, skrivit upprepade motioner om att man borde kunna få ledigt för att delta i frivilliga försvarets utbildningar. Än så länge har det inte gett något resultat. Sedan 1994 har Eva Flyborg lämnat in ett antal motioner som handlar om ett kvinnligt perspektiv på vården. Bland annat vill hon att vårdutbildningarna ska ha ett könsperspektiv och motsätter sig att läkemedel enbart testas på män. Socialminister Göran Hägglund svarade på en skriftlig fråga i samma ämne 2007. I svaret skriver han att regeringen ska satsa 90 miljoner kronor på forskning om kvinnors hälsa under tre år, så visst genomslag får man nog ändå säga att motionerna fått. Däremot är det en myt att läkemedel enbart testas på män, det skriver bland annat läkemedelsverket om på sin hemsida.

Wiwi-Anne Johansson (V) har suttit i riksdagen i fyra år och har mest skrivit under parti- och kommittémotioner. I en av partimotionerna som lagts flera gånger kräver Vänsterpartiet att fysisk planering ska genomföras av ett jämställdhetsperspektiv. Motionerna har än så länge inte fått bifall. Bland kommittémotionerna finns ett förslag om att så kallade kreditgarantiföreningars förutsättningar ska utredas. Det är "organisationer där medlemmarna går samman och gemensamt skapar säkerhet för banklån" enligt Tillväxtverket. Motionen fick avslag, men i en proposition som ska tas upp i juni finns ett förslag om en sådan utredning.

LOVA JANSSON & ANNA GREGERSTAM NILSSON

Arvet efter Bert Karlsson

Det är möjligt att ett nytt parti kommer in i riksdagen i höst, Sverigedemokraterna. Hur mycket kan de påverka? Vi har tittat på effekterna av senast något liknande hände - har det blivit något av Ny Demokratis motioner?

”Alla de förslag vi hade när det gäller flyktingpolitiken har genomförts – av socialdemokraterna!”, så skrev Bert Karlsson i en debattartikel i Aftonbladet 2008. Men hur är det med andra frågor partiet förespråkade?

Ny Demokrati hade inte lättare än något annat parti att få igenom sina motioner när det begav sig. Kanske svårare med tanke på det stora motståndet från en del andra politiker. Men en del saker har faktiskt hänt sen dess.

”Den enda säkra förvaringsplatsen för kvicksilver tycks vara i munnen på människor!” inleds en motion från NYD 1993. Som den inleds tänker man att partiet kanske ibland roade mer än upprörde, men ämnet är faktiskt ett där förändringar har skett i den riktning som partiet önskade, men de har långt ifrån varit ensamma i sin kritik mot kvicksilver/amalgam.

I början av 1990-talet lades ett fåtal borgerliga motioner om inslag av personval. 1991 lade även Ny Demokrati en motion om en grundlagsutredning, som bland annat ville ha personval. Personval återkom även i andra motioner av NYD, senare av andra partiers ledamöter, och det har slutligen blivit en realitet. Det går inte att påstå att detta beror på Ny Demokrati, men det visar tydligt att ett förslag som en person eller ett parti motionerar om mycket väl kan bli av förr eller senare, även när motionen får avslag.

Andra exempel på saker som Ny Demokrati motionerat om är ROT-avdrag, elitskolor och kärnkraftsutbyggnad, och det är även områden där de till slut fått rätt i någon mån. Nu finns både ROT-avdrag och planer på utbyggd kärnkraft, och försöksverksamhet med "elitskolor" har kommit igång som en del i skolreformerandet.

På andra punkter är de nog bara delvis nöjda. Nydemokraterna ville ha kasinon, men eftersom de inte ville ha mer statlig verksamhet än nödvändigt är de troligen inte nöjda med de statliga kasinon som finns i dag. Ett annat exempel är att de ville tillåta proffsboxning. Ämnet debatteras emellanåt och sedan 2007 kan tillstånd för matcher medges av länsstyrelsen, men det är fortfarande inte helt tillåtet, vilket en del motioner fortfarande handlar om.

På andra punkter har det inte blivit något av NYD:s förslag. De ville till exempel göra Gotland till ett frihandelsområde och införa taxfree-butiker på Gotlandsfärjorna. Det förslaget har bara återkommit en gång – Christel Anderberg (M) föreslog det 1996. Hon fick inte heller bifall.

När det gäller Ny Demokratis hjärtefrågor, brottsbekämpning och invandring, så har långt ifrån alla deras förslag blivit verklighet senare. Men flera av de detaljförändringar de föreslog har återkommit i motioner från andra partiers ledamöter, och en del kan ha fått resultat. Bland annat skärptes lagen om utvisning av invandrare som begår brott vilket var en av Ny Demokratis återkommande frågor.

LOVA JANSSON & ANNA GREGERSTAM NILSSON

Motioner om Halland – ett slöseri med tid

De halländska ledamöterna skriver gärna om Halland i sina motioner. Är du glad över att de motionerat om västkustbanan? Tänk om, de motionerna går aldrig igenom.

Jan Ertsborn (FP) tycker att motionerande främst handlar om opinionsbildning, att media på regional nivå skriver om ämnen som man vill föra fram.

Han är samtidigt medveten om att det orsakar en veritabel flod av motioner för utskotten att behandla. Till viss del därför att motioner som inte får genomslag återkommer igen och igen.

- Man kan vara kritisk mot sig själv och andra, att många motioner upprepas utan att det finns någon riktigt bra grund, säger han.

Vi har tittat närmare på sex halländska ledamöters motionerande. Vi har främst tittat på deras motioner från 2007/08 för att alla från det året har behandlats. De skrev sammanlagt 145 motioner, varav 65 upprepades senare eller tidigare år. Men av de 269 motionsyrkandena fick inget bifall.

Riksdagsledamöter framhåller gärna att de vill profilera sig för sina väljare och väcka opinion i regionala frågor. För de flesta halländska ledamöter handlar runt en fjärdedel av deras fristående motioner om frågor som berör Halland, och regionen märks främst i de motioner som de varit direkt inblandade i, alltså de som inte är parti- eller kommittémotioner.

Ett av Jan Ertsborns förslag för Halland är att de provisoriska häktesplatserna som finns där ska permanentas. Kriminalvårdsstyrelsen har dock beslutat att häktet i Halland helt ska läggas ned under sommaren 2010.

Många motioner om Halland handlar om byggandet av Västkustbanan. Det har skrivits motioner i ämnet sedan cirka 20 år tillbaka och nu står Västkustbanan åtminstone med på en ”att göra inom 15 år”-lista från Trafikverket. Vill det sig illa kan det alltså dröja 35 år mellan lagd motion och genomfört beslut.

Förutom Västkustbanan engagerar ytterligare en infrastrukturfråga, den om Viskadalsbanan. Sedan ungefär åtta år tillbaka skriver ledamöter motioner om dess dåliga standard och kräver upprustningar. Trafikverket är medvetet om problemen, på sin hemsida skriver man bland annat att Viskadalsbanan har ”skarvspår av låg kvalitet”, men inga upprustningar är planerade.

En som tycks ha ett annat perspektiv på motionerandet är Anne Marie Brodén (M). Hon skrev 23 motioner 2007/08, men väldigt få av dem berörde direkt Halland.

Även Brodén har naturligtvis intresseområden som återkommer i hennes motioner, men de är vård och kultur, gärna kultur i vården, och inte i första hand regionen:

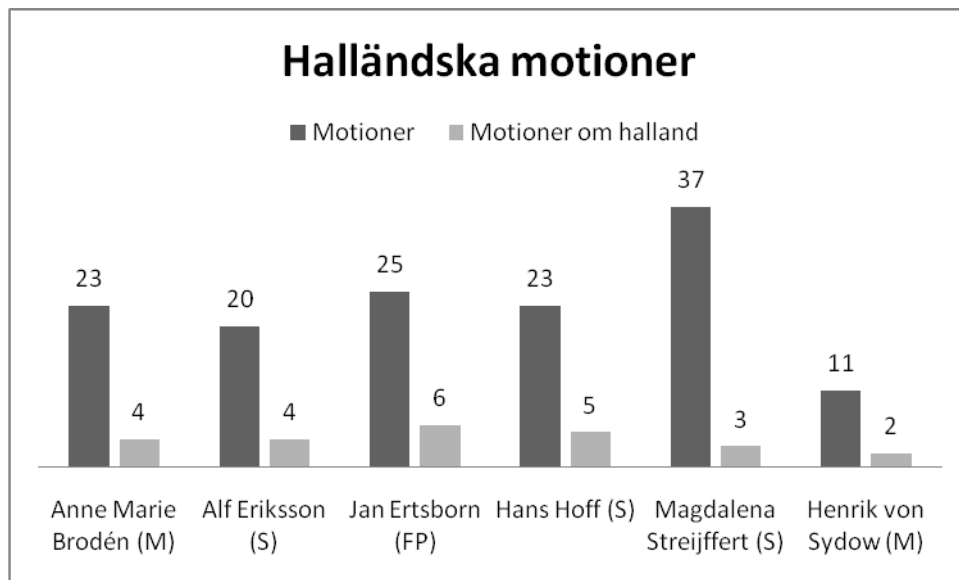
- Det är klart att man har sin ideologi som man står på, det är grunden, men visst har man en nära anknytning till sitt län.

Däremot använder Anne Marie Brodén gärna den halländska vården som ett gott exempel.

- Vårdval utifrån halländsk modell har nu genomförts i hela Sverige, säger hon.

Anne Marie Brodén tycker att man måste vara medveten om spelreglerna, det vill säga att många motioner avslås, men är ändå nöjd med hur hennes egna motioner gett resultat. Resultaten har bland annat blivit att hon fått med egna formuleringar i kultur- och hälsopropositioner.

Diagram över de sex halländska ledamöternas motioner 2007/08:

LOVA JANSSON & ANNA GREGERSTAM NILSSON

Konsumentupplysning för väljarna

Riksdagsledamöter känner sig pressade av lokaltidningarna. Den som skrivit flest motioner är "flitigast" och gör ett bra jobb, enligt många artiklar. Det här räknandet kan göra att de känner sig tvingade att lämna in ännu fler motioner.

I samband med vår undersökning om motioner i riksdagen har vi pratat med riksdagsledamöter, statsvetare och tjänstemän på utskotten. Gång på gång har vi fått höra att ett skäl till många motioner kan vara att riksdagsledamöter känner sig pressade av lokaltidningar, eller motionerar för att kunna visa upp sig i lokaltidningen.

Det är inte helt ovanligt att granska riksdagsledamöter genom att föra statistik över dem. Hur många gånger har de stått i talarstolen? Hur ser deras närvaro ut? Hur många motioner skriver de? Svaren brukar anses visa hur flitig en ledamot är. Men det säger inte alltid så mycket om vad de faktiskt åstadkommer, och alla redaktioner räknar inte heller utan ägnar sig åt annan bevakning.

Cicki Gustafsson, kommunreporter på Hallands-Posten, håller med om att det är svårt att mäta effektiviteten.

- Det finns inget bra mått, det är svårt att mäta. Om de fört debatt eller lagt motioner, så kan ju det vara överenskommet: "du driver frågan".

Hon tycker inte att alla motioner är värda att nämnas i tidningen.

- Ibland skriver man inte om dem, för man ser att ledamöterna bara hakat på en aktuell fråga. Det får ju finnas någon substans. Men det är lätt att ta den populistiska poängen.

Göteborgs-Posten publicerade en stor översikt av de lokala ledamöterna hösten 2009, och helt nyligen gjordes ett nedslag i kulturutskottet. Eva Parkrud, redaktör för ekonomi och politik, tycker att det är en sorts konsumentupplysning.

- Det är viktigt att tala om för väljarna, som de är satta att representera, vad de gör. Vilka frågor går de till val på och vilka tar de upp sedan? Driver man det man sagt?

Eva Parkrud berättar att GP inte skriver om enstaka motioner, om de inte är av särskilt intresse.

- När vi gör det, följer vi upp dem.

Det är inte alltid prioriterat att bevaka riksdagsarbete. Chefredaktören på Bohuslänningen, Ingalill Sundhage, säger att hennes tidning inte skriver särskilt mycket om de lokala riksdagsledamöterna.

- Om det händer något, om de kommer hit och ska vara med på en invigning eller liknande, då får vi nyhetsvärdera. Vi har inga extra resurser för att bevaka riksdagsledamöterna.

Men om de skrivit motioner om något lokalt, till exempel en bro över Gullmarsfjorden, hur gör ni då?

- Det är ju inte säkert att det blir någon bro. Motioner är mest politikernas sätt att marknadsföra sig.

LOVA JANSSON & ANNA GREGERSTAM NILSSON

Motion året om kan ge mindre stress

Påhejade av lokaltidningarna motionerar riksdagsledamöterna om de mest skiftande ämnen. Det är inte lätt att vara riksdagsledamot. Men det är inte så lätt att granska dem heller. De enkla sätt som finns är sällan de mest rättvisande.

Två promille av de motionsyrkanden som riksdagen behandlat under de senaste åren har bifallits. Det kan tyckas som en anmärkningsvärd siffra. Men bara om man tänker sig att motioner avser att leda till beslut genom direkt bifall. Vanligtvis används motionerna på ett helt annat sätt, och det är i rent opinionsbildande syfte. Både i riksdagen och gentemot väljarna.

Grunden till motionssystemet är äldre än parlamentarismen och partisystemet. Den allmänna motionsrätten är helt enkelt inte anpassad till partier utan till personer. I en tid av ökat personval kan detta få en ny legitimitet. Men det har varit ungefär lika svårt att få igenom sina yrkanden sedan den socialdemokratiska regeringen tillträdde 1932.

En viktig orsak till att ledamöterna motionerar i sådan omfattning, är att de ständigt granskas av lokalpressen. De lokala journalisterna räknar motionerna och publicerar listor som är tänkta att visa hur flitiga ledamöterna är. Vem vill rösta på en kandidat som inte verkar sköta sitt uppdrag? Vill man bli omvald, så måste man åtminstone försöka se ut som att man får något gjort.

Problemet här är just att motioner inte är något bra sätt att mäta en ledamots effektivitet och arbetsinsats. En större del av riksdagsledamöternas arbete handlar om saker som kan vara svårare att mäta; utskottsarbete, driva frågor inom partiet, möta väljare i sin egen valkrets etc. Istället väljer många tidningar mätbara variabler såsom antal motioner, interpellationer, närvaroprocent. Inget av detta är en bra indikator på effektivt riksdagsarbete. En ledamot kan mycket väl sitta och sova i sin stol för att sedan vakna till när det ska tryckas på knappar. Man kan skriva under 90 partimotioner som man inte haft något annat att göra med än namnteckningen nederst.

Problemet med dagens motionssystem är till stor del att lagstiftningen kräver behandling av motioner som ändå inte kan behandlas i lagom mån. Utskotten kan inte bereda en motion så att den blir färdig att bli lag.

Eftersom motionerna används för att driva frågor i riksdagen på längre sikt är det olyckligt att så mycket arbete läggs på varje motion.

Kanske ledamöterna inte anser sig ha något bättre verktyg att profilera sig med. En del ser debattartiklar och bloggar som alternativ, medan andra menar att det är något speciellt med motioner, eftersom de bara kan skrivas av riksdagsledamöter. Detta kanske ger förslagen i dem någon form av extra tyngd?

Det har förekommit förslag på att den allmänna motionstiden skulle få sträcka sig över hela året och att det skulle ge en jämnare motionsflod. Att inte förslagen behöver stressas fram kanske också skulle leda till att de blir mer genomtänkta, har en del kritiker menat.

Om det inte är ett problem att så få motioner bifalls, och utskotten kan finna ett bra arbetssätt för att arbeta med alla, så kanske detta vore en bra idé. I alla fall om man stöder ett inslag av personval i vårt valsysteem. Då får ju ledamöter större chans att profilera sig, och är detta utspritt under året kanske det inte stör riksdagens arbete på samma sätt.

En annan lösning skulle vara den som statsvetaren Leif Lewin framfört i flera sammanhang: ett majoritetsvalsysteem. Det skulle troligen innebära att färre partier finns representerade i riksdagen, men främst att det blir färre ledamöter, och bara en från varje valkrets. En ledamot som väljs på det viset skulle förmodligen inte lägga motioner som inte har en chans att få bifall, och skulle kanske driva frågor i riksdagen på ett annat sätt än genom att upprepa sig i motion efter motion.

Naturligtvis skulle man kunna behålla vårt proportionella valsysteem, men ha färre ledamöter. Redan det skulle bli svårt att få igenom, eftersom ledamöterna som ska besluta om det nog vill behålla sina uppdrag. Men i teorin skulle det kunna leda till färre motioner. Sverige har ett ovanligt stort parlament i förhållande till befolkningens storlek. Med färre ledamöter skulle det dels komma in färre motioner av det uppenbara skälet att färre personer skriver dem. Men även därför att ledamöterna skulle ha fler andra uppgifter att sköta och kanske börja bedriva opinionsbildning på andra arenor.

Två promille, låter det lite? Jo, och så har det varit under den senaste mandatperioden under regeringen Reinfeldt. Det är en majoritetsregering och under sådana kan man vänta sig att färre motionsyrkanden går igenom. Under senare års socialdemokratiska minoritetsregeringar har siffran i stället legat på 17 promille (1,7 procent). Det finns en möjlighet att det även efter valet blir en majoritetsregering av någon färg, och då blir det troligen även framöver ett par promille av alla motionsyrkanden som bifalls.

Skulle det bli en minoritetsregering, vilket fortfarande är möjligt, och skulle kunna hända om till exempel Sverigedemokraterna kommer in i riksdagen, så bifalls nog tio gånger så många yrkanden.

Hur mycket skulle då Sverigedemokraterna faktiskt kunna påverka om de kommer in i riksdagen? Förmodligen ytterst lite. Troligen kommer de inte få igenom ett enda yrkande, i likhet med andra partier, utan får hålla sig till att försöka blockera andra förslag som de inte tycker om.

Däremot så kan de ju, som alla andra, använda motioner i opinionsbildande syfte. Då kan det dröja innan förslagen går igenom, men deras idéer kan få genomslag på sikt. För att jämföra med ett annat litet parti med kort karriär i riksdagen, så har en del av det som Ny Demokrati på sin tid motionerade om har senare återkommit hos övriga etablerade partier. Som opinionsbildare är partier och deras motioner dock också beroende av att media ställer upp och uppmärksammar motionsämnena, så i det avseendet beror Sverigedemokraternas framtida inflytande till stor del på om media väljer att skriva om deras motioner eller inte.

Är det vettigt att räkna motioner? Nej, inte direkt. En ledamot kan mycket väl lägga femton motioner om ett ämne under ett år, det leder möjligen till en utredning. Vettigt skulle vara att undersöka ledamöternas övriga aktivitet. Och är man intresserad av motionerna; läs dem några år bakåt. Och undersök då inte bara ifall de har bifallits, utan se vilka ämnen riksdagsledamöterna har brunnit för, och undersök vad som har hänt med dessa ämnen sedan.

Är det vettigt att uppröra sig över att bara två promille av motionerna bifalls? Nej, de förväntas inte få bifall, de skrivs sällan för att få bifall. De skrivs för att få uppmärksamhet, och för att driva opinion. Dels för att kunna marknadsföra sig i valkretsen men också för att påminna kollegorna i riksdagen om att en fråga finns och kan vara viktig. Även om motionerna avslås så kanske en utredning kan tillsättas i ungefär det ämnet.

Är det vettigt att bara skriva om motioner som kuriösa lustigheter? Inte bara, det kan vara trevligt, roande och belysande. Men för att granska de folkvalda ordentligt, så bör man nog också följa upp vad som händer med de ibland lustiga ämnen de gärna motionerar om.

Att mäta riksdagsledamöters motionerande kvantitativt är inte ett bra sätt att mäta deras arbetsinsats. Det är vettigt att kolla vad som har hänt med motionerna: kan man härleda några förändringar till något den här ledamoten gjort?

Men det är betydligt svårare. Det har till exempel nyss tillsatts en ny utredning om alkoholmonopolet. Om resultatet av den blir att gårdsförsäljning av egenproducerad alkohol blir tillåtet, vem ska få äran? Hela riksdagen, eller de riksdagsledamöter som kämpat för att det ska bli av?

LOVA JANSSON & ANNA GREGERSTAM NILSSON

METODRAPPORT

Inledning

Vi vill granska hur svenska riksdagsledamöter motionerar. Varför läggs det tusentals motioner om bara två promille av de förslag som kommer in får bifall?

Varje år inkommer ett stort antal motioner, främst under den allmänna motionstiden i riksdagen. Mycket få av dessa går igenom men samtliga ska behandlas på något sätt.¹ Arbetsbördan växer för varje år. Vilket problem är störst?²

Vi ser tre huvudproblem:

- Den stora mängden motioner med behandlingsplikt
- Innehållet (irrelevanta ämnen)
- Att så få bifalls (demokratiproblem)

Vi utgår inte från att något av dessa är större än de andra³ men problemet är förbisett, vilket vi kommer att återkomma till.

Detta tillför svensk journalistik insikt i hur man bör granska svenska politiker, och hur man bör eller inte bör räkna motioner som mått på ledamöternas aktivitet i riksdagen. Är det intressant att räkna motioner som aldrig bifalls?

Vi har förvisso räknat motioner. Men vi har inte utgått från att den som skrivit flest motioner är duktigast. Vi har främst fokuserat på motionernas innehåll och vad de används till. Vi har undersökt om de bifalls och hur de arbetas med, vilken roll de spelar i det svenska parlamentariska systemet.

Detta är viktigt eftersom de flesta nog har en bild av att motioner är förslag som har en ambition om att leda till beslut.

Vi utgick från början från att motioner är förslag som ska leda till beslut genom att få bifall. I realiteten så leder dock inte en motion om till exempel lagändring till ett beslut genom bifall. Den avslås, men sedan kan riksdagen ändå ge regeringen i uppdrag att utreda ett ärende som ett antal avslagna motioner tar upp. Därför har vi även på ett urval (3) av våra ledamöter undersökt vad som hänt efter motionerna, kan man se spår av motionsämnen i annat som hänt senare?

Officiella siffror om motioner och bifall av dessa handlar vanligtvis om motionsyrkanden eftersom det är enskilda yrkanden som får bifall. Vi har generellt sett valt att tala om motioner, utom när det är i direkt koppling till statistik om bifall och beredning då vi skriver om motionsyrkanden, för just då är det dem vi kan och bör uttala oss om.

Bakgrund

Vad som publicerats tidigare ur journalistisk synpunkt är dels de för oss provocerande artiklarna, de som ibland skrivs som hur "flitiga" ledamöter är. Men även några från främst Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter om att floden av motioner dränker och lamslår riksdagen och dess utskott.⁴ Ibland skrivs det även artiklar efter allmänna motionstiden som behandlar motioner som kuriösa lustigheter. "De konstigaste motionerna" skulle en rubrik vara när man som Expressen⁵ listar de konstigaste motionsämnena, eller som en del lokaltidningar har valt att göra: fokusera på en konstig motion.

Men vi har inte hittat någon liknande undersökning som den vi gjort, från källor utanför riksdagskansliet i alla fall.

¹ Beredningstvång: 4 kap 1 § RO, Behandlingstvång för utskotten: 4 kap 9 § RO

² Hansson, s 26

³ Hansson, s 27

⁴ Dagens Nyheter 2003-10-17, Dagens Nyheter 2005-10-05, Svenska Dagbladet 2009-10-04

⁵ Baas, 2009-10-02

Den "utredningen" som en motion och en artikel hänvisar till består av ett par meningar som talar om hur många motionsyrkanden som behandlades 2008/09, hur många av dem som bifölls och hur stor andel detta motsvarar. Den är allt som allt tre rader lång, och är i princip inte mer än ett registerutdrag.

Det pågår en utredning om hur man kan förändra utskottens arbete med motioner. Den handlar inte så mycket om att förändra motionstiden, den diskuterar inte heller främst mängden motioner eller avslag utan handlar om vad man kan göra för att motionsarbetet inte ska ta mer tid än nödvändigt för utskotten.

Det PM vi har läst som nämnt hur många motioner som bifallits olika år handlar främst om hur det nya sättet att behandla motioner förenklat har fungerat.

Vi har inte tittat på hur utskotten arbetar med motioner utan undersökt om mängden motioner är ett problem, om mängden avslag är ett problem och om det ska vara på det här viset. De texter vi har sett har inte berört dessa ämnen konkret.

Det har funnits några betänkanden, utredningar, PM som delvis berör ämnet, men inte fokuserar på problemet.

Vad är ett fåtal motioner? Vi återkommer till det, men under senare års minoritetsregeringar har det handlat om ca 1,7 procent vilket ju är försvinnande lite, om än mer än 0,2 procent. Att jämföra dessa med varandra är relativt substanslöst, men vad vi kan alltså notera är att det är ytterst få motioner som får bifall.

Metod och teori

Arbetet har avgränsats på följande sätt:

Vi studerar motioner och motionsyrkanden samt vilka av dessa som bifallits under riksmöte 07/08 för utvalda riksdagsledamöter från Västsverige. Vi granskar innehållet i motionerna samt andra åtaganden och aktiviteter för ledamöterna. Vad innehåller motionerna? Hur mycket uppmärksamhet får de? Håller ledamöterna själva koll på vad som händer med dem?

Året 07/08 valdes inte ut från start. Vi började med att titta på 09/10 års motioner, men insåg snabbt att de flesta av dem inte hunnit behandlas än. Därför valde vi att ta några steg tillbaka för att slippa skriva "under behandling" på en massa poster i vår översikt i Excel och för att kunna göra en ordentlig och fullständig översikt av vad som egentligen hänt med motionerna sedan de lämnats in.

En motion har ingen exakt tid som den måste behandlas under. Den anses ha fallit om den inte har behandlats under en valperiod, alltså före nästa val.⁶ Och det finns en gammal rekommendation om att de bör behandlas före utgången av nästföljande kalenderår.⁷ Med andra ord skulle helst motionerna från 07/08 behandlas före slutet av 2009. Dock är detta inget tvång. Metoden visade sig fungera, för 99 procent av de motionsyrkanden vi läste hade behandlats, eller skulle komma att behandlas, denna vår.

Vi har främst använt en kvantitativ metod i arbetet med urval 1.

Urval 1. Vi började med att sammanställa en lista på alla fristående motioner⁸ som lagts under 2007/08 av samtliga ledamöter i Halland, Göteborg samt Norra, Västra, Södra, och Östra Västra Götaland.

Detta resulterade i ett långt Excelark om 1703 motioner av totalt 68 ledamöter. Härav var naturligtvis flera motioner dubletter eftersom de signerats av flera ledamöter i våra valkretsar. Men detta gav en bild av hur många motioner olika ledamöter lägger, och gav en översiktlig bild av hur ämnesvalen ser ut. Antalet granskade ledamöter uppgick till 68. Detta är orimligt många när vi nu skulle gå in på varje ledamöts motioner och lusläsa dem.

Vi gjorde nu ett urval 2 som blev som följer:

De ledamöter som hade en stor del motioner med tydlig regional prägel, fick förtur.

De som skrivit extra många eller extra få motioner blev extra intressanta.

Vi eftersträvade en mix mellan kvinnor och män samt mellan partierna/blocken.

⁶ NOT: 5 kap 10 § RO att ärenden faller om utskott inte hunnit avge betänkande

⁷ Proposition 1973:90

⁸ Motion som läggs under allmänna motionstiden och alltså inte är en följdmotion till en proposition eller skrivelse, se vår ordlista.

De tre geografiska områden vi till sist valde att inrikta oss på blev Göteborgs kommun, Halland samt Bohuslän.

Ledamöterna som skulle granskas var nu nere i 19 stycken, följande:

Bohuslän	Halland	Göteborg
Tina Ehn (mp)	Anne Marie Brodén (m)	Gunilla Carlsson (s)
Wiwi-Anne Johansson (v)	Alf Eriksson (s)	Annelie Enochson (kd)
Jan-Olof Larsson (s)	Jan Ertsborn (fp)	Eva Flyborg (fp)
Kent Olsson (m)	Hans Hoff (s)	Göran Lindblad (m)
Rosita Runegrund (kd)	Magdalena Streijffert (s)	Hans Linde (v)
Lars-Arne Staxäng (m)	Henrik von Sydow (m)	Siw Wittgren-Ahl (s)

Lars Tysklind (fp)

Arbetet med att syna dessa människor i sömmarna innebar att läsa deras motioner för att se vad de faktiskt handlar om, och journalföra dem för att kunna urskilja mönster. Vi ser på regionala tendenser, upprepningar och andra intressanta saker. Vi ser också på om motionerna är egna, partimotioner eller kommittémotioner.⁹

För att undersöka om motionerna var återanvända copy-pastade vi delar ur meningar ur dem och använde söktjänsten på riksdagens hemsida. Vi har ansett motionerna återanvända även om de inte var det från första till sista raden. Just här har vi haft lite olika perspektiv på saken, så de halländska blev inledningsvis något hårdare bedömda eftersom den som kollade dem sökte efter identiska motioner, och inte bara mer eller mindre likadana. Vi diskuterade sedan hur vi gått tillväga och kunde då göra en ny värdering av vad vi anser vara en upprepad eller kopierad motion. Vi anser inte att de behöver vara helt identiska för att anses vara återanvända, men om stora stycken är identiska och yrkandena (att-satserna) är mer eller mindre de samma så ser vi motionen som återanvänd.

Är det positivt eller negativt att återanvända en motion? Det är å ena sidan praktiskt och rationellt och sparar tid åt ledamöten, å andra sidan så kan det vara ett slentrianmässigt kopierande av motioner som ger utskotten en tyngre arbetsbörda. Saken kan alltså ses på flera sätt, oavsett hur vårt ordval om kopierade motioner kan uppfattas så menar vi inte att ta ställning emot dem.

Urval 3: Efter detta valde vi ut en ledamot från varje geografiskt område, Wiwi-Anne Johansson från Bohuslän, Jan Ertsborn från Halland och Eva Flyborg från Göteborg, för att intervjuas närmare om sitt motionerande. Dessa tre valdes ut av lite olika skäl. Johansson på grund av sitt jämförelsevis stora antal motioner men i stort sett avsaknad av egna sådana. Ertsborn och Flyborg på grund av sitt engagemang i regionala frågor.

Denna del av granskningen blev mer kvalitativ, men med fortsatta kvantitativa inslag. (Bilaga om detta arbete) Eftersom motioner inte främst leder till ett resultat genom att få bifall utan genom att riksdagen uppdrar åt regeringen att tillsätta en utredning i ämnet, så tittar vi närmre på en del av deras motioner. Vi väljer de som har upprepats tidigare eller senare, och undersöker om det har gjorts några förändringar av den typ som var och en av motionerna efterfrågar.

Som ett tillägg till detta har vi även läst en mängd motioner från Ny Demokrati när de satt i riksdagen. En del av de ämnen de återkom till har vi kollat upp ytterligare för att se om fler ledamöter har fortsatt spinna på samma tråd, eller om det de föreslog senare blivit verklighet på annat vis. Vi tänkte inledningsvis att detta vore intressant ur perspektivet att vi skulle kunna dra paralleller till Sverigedemokraterna. Men det fungerar även som en illustration i största allmänhet om hur motioner som avslås senare kan bli verklighet i alla fall.

⁹ Egen motion: skrivs av en ledamot. Partimotion: författad av partiledaren mfl, kommittémotion: skrivs av kommitté(arbetsgrupp). Se ordlista.

Vilka arbetsmetoder har varit aktuella?

Den ytterst vanliga journalistiska metoden intervju har förekommit, alla över telefon eftersom de flesta har befunnit sig i Stockholm.

Vi har också granskat motioner kvantitativt. Vi valde en kvantitativ metod eftersom vi ville få en överblick och förståelse av en stor mängd motioner.

För mycket av arbetet har vi ägnat oss åt helt vanligt googlande och annat internetbaserat arbete. Särskilt som samtliga motioner finns på nätet.

En del saker i det tidigare arbetet var lättare att hitta i fysisk form, och det fanns bland riksdagstrycken på UB.

En del saker, ej motioner och betänkanden, var svåra att hitta med en gång på riksdagens hemsida men med avancerade sökningar efter pdf:er går allt...

Journalistiskt perspektiv

Det vi tagit reda på kan vara viktigt för väljarna, bland annat med tanke på personvalet. Vårt arbete är en motbild till den gängse bevakningen av riksdagens ledamöter. Särskilt intressant är det lokalt och regionalt eftersom vårt urval främst är ett sådant. Ingen rikstäckande tidning skulle bry sig om vad halländska ledamöter gör, men det gör de halländska väljarna.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska riksdagen och dess ledamöter på ett sätt som inte gjorts tidigare.

Vi vill veta hur riksdagsledamöter motionerar och hur viktigt det är i den demokratiska processen.

Vi vill veta om det är ett problem att så få motionsyrkanden bifalls.

Vi vill veta om systemet var tänkt att fungera såhär.

Vi vill veta hur ledamöterna själva tänker när de lägger motioner.

Detta har vi granskat därför att många har en bild av att motioner är förslag som ska leda till beslut. Därför har vi undersökt om de leder till beslut, om de inte gör det är frågan varför. Riksdagsledamöterna borde rimligen veta att väldigt få motioner går igenom, hur tänker de i så fall runt motionerande? Den frågan har vi besvarat i detta arbete.

Vi tycker inte att den frågan har ställts och besvarats ordentligt i svensk press. När vi började med arbetet hade vi främst artiklar av två typer att utgå ifrån. De i lokalpressen som kallar mångmotionerande ledamöter för flitiga, och de få i främst Stockholmstidningarna som talar om den överväldigande floden.

Den senare gruppen, fick oss att fundera på om de artiklar som förekommer i den tidigare gruppen är rimliga. Men vi ville också ta reda på om det verkligen är så att utskotten "lamslås" och "dränks", eller om

Utöver dessa två grupper finns ju de artiklar i t ex Expressen som handlar om några få motioner, men som inte säger så mycket annat om någonting.

Material och metodanvändning

Motioner. Motioner från utvalda ledamöter har vi hittat på riksdagens hemsida. Alla motioner har länkar till sin beredning så man kan relativt lätt få veta vad som hänt med dem.

VI har använt annat offentligt material som utredningar, betänkanden, ett par propositioner samt ett informations-PM från Riksdagens Utredningstjänst. Vi talade med flera människor i jakten på vettig statistik från riksdagen, den enda som var till någon riktig hjälp var Erik Norlander som skrivit en info-PM om förenklad motionsberedning och bifallna motioner. Det svåra var att få veta att han fanns. Innan vi pratade

med honom och fick hans PM visste vi inte hur många motioner som behandlats olika år eller hur många av dessa (eller snarare av deras yrkanden) som hade bifallits. Det visade sig att denna statistik inte var lätt att hitta.

Vi har intervjuat fyra ledamöter för att få veta hur just de fyra ser på sitt motionerande. Det är dels urval 3, dels ytterligare en för den halländska lokalartikeln.

Vi har intervjuat tre statsvetare, varav en professor och två professorer emeriti. De tre är alla insatta i ämnet, men har lite olika perspektiv.

Vi har talat med sju kanslichefer på riksdagen, alla i aktiv tjänst, för att få veta hur mycket de tycker att deras utskott har lamslagits eller dränkts av den så kallade motionsfloden.¹⁰ Urvalet av kanslichefer grundades på ett info-PM av Erik Norlander som listar motioner och andel därav som behandlats förenklat, fördelat på olika utskott.

Vi mejlade en kort enkät till gruppledarna för de sju riksdagspartierna. Det kunde vara intressant att veta vad de anser om hur motioner används, men som vi valde att fokusera på problemet, så var deras syn inte prioriterad, därför valde vi att mejla dem. Vi vill mer titta på hur motionerandet fungerar på riktigt, inte hur olika parter vill att det ska fungera. Vi fick svar från fyra partier, Folkpartiet, Kristdemokraterna Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Deras svar skiljde sig något åt. Eftersom deras svar inkom sent så valde vi att inte ha med dem i det slutgiltiga arbetet men deras svar redovisas i Bilaga 1.

För lokaltidningsperspektivet har vi talat med en redaktör (Eva Parkrud på GP:s ekonomi & politik), en reporter (Cicki Gustafsson på HP, som vi kom till via deras nyhetschef Maria Eriksson som också hjälpte till lite) och en chefredaktör/ansvarig utgivare (IngaLill Sundhage på Bohuslänningen).¹¹ Genom sin spridning motsvarar dessa tidningar då vårt urval.

Vi har valt att skriva åtta artiklar.

En utgår från den undersökning vi gjort, allt material vi samlat in och den kunskap vi har tillägnat oss.

Den andra utgår från statsvetarnas och tjänstemännens perspektiv på motionerna. Varför systemet ser ut som det gör, och vad problemet med det är klargörs i denna artikel. Den har ett makroperspektiv på problematiken.

Den tredje handlar då om ledamöterna, med fokus på de tre utvalda. De får motivera sitt eget motionerande, och berätta hur de tänker runt systemet. Detta kan sägas vara en regional artikel. Till den finns en sidoartikel där vi följer upp motioner från tre utvalda ledamöterna.

Härefter följer en liknande uppföljningsartikel där vi som en liten parentes berättar om en del av Ny demokratis motioner och berättar om en del spår därifrån som upprepats av andra, blivit verklighet eller inte.¹²

Den sjätte handlar om de halländska ledamöterna i urval 2. Artikeln är tänkt att kunna publiceras i en lokaltidning i Halland, därför siktar vi på 2600 tecken som är "topptext"-format för Hallands Nyheter/Hallandsposten. Vi kan inte skriva längre därför att det är det största formatet de har nu när tidningarna är så hårt mallade som de är. Den går översiktligt igenom en grupp halländska ledamöter och handlar mycket om vad de tror sig göra för regionen genom sina motioner.

Den sjunde artikeln handlar om "flitiga ledamöter"-fenomenet i media. Vi låter några journalister ge sitt perspektiv på lokaltidningsbevakning av riksdagsledamöter. Vårt fokus för den här artikeln är hur några tidningar skriver om sina ledamöters motionerande, inte om hur mycket eller lite de i allmänhet bevakar riksdagsledamöterna.

¹⁰ Monika Dohnhammar (SoU), Karin Laan (SfU), Ingvar Mattson (FU), Göran Nyström (TU), Gunilla Upmark (AU) Bertil Wennberg (KU), Björn Wessman (MJU)

¹¹ Att det blev en chefredaktör (på Bohuslänningen) berodde på att de byter nyhetschef ungefär nu så en kvinna på redaktionen föreslog att chefredaktören nog skulle ha mest koll på det vi undrade om.

¹² Baserat på motionerna: Motion 1993/94:Jo692, Motion 1993/94:Sk654, Motion 1993/94:Sf621, Motion 1993/94:Fi508, Motion 1993/94:So500, Motion 1993/94:Kr417, Motion 1993/94:Ub365, Motion 1992/93:Kr512, Motion 1992/93:Bo249 och deras besluktade

Den sista texten är vår analys av problemet och resonemang kring huruvida det är ett problem som kan och bör lösas.

Källkritiska funderingar

Arbetet har till största delen byggt på offentligt material; motioner, utredningar, betänkanden och info-PM. Detta material finns tillgängligt relativt lätt i både elektronisk och fysisk form och vi har inget skäl att misstro det. Det mesta av det finns tillgängligt via riksdagens officiella hemsida. Vi har alltså inte bett de enskilda ledamöterna att själva skicka sina motioner till oss, eftersom vi utgår att allt finns där.

Hemsidor som riksdagen.se, val.se och databanken Karnov för det juridiska tycker vi är trovärdiga.

De tre professorerna kan ha partipolitiska sympatier. Men om någon av dem har en dold agenda så balanseras nog detta av att vi pratat med de andra två också.

Vi har talat med chefer för utskott som får många motioner, och som får få, en del som vi trodde skulle behandla mycket förenklat och en del som vi inte trodde skulle göra det. Allt för att få en allsidig bild av utskottens eventuella motionsbörda.

Konsekvenser av olika val vi gjort under arbetets gång?

En viktig del var att vi ville veta hur många motioner som bifalls varje år, samt hur många motioner som kommer in varje år. Det visade sig inte vara helt lätt att få tag på, eftersom en del av de personer vi pratade med på riksdagen inte trodde att sådan information fanns.

Till slut hittade vi informationen i riksdagens årsbok, en sida som vi missat första gången vi läste boken. Fördelen med det, var att vi sökte informationen på andra vis, och därmed efter ett flertal samtal fick tag på Erik Norlander som skrivit ett PM om en annan sak, men där nämnde bifallna motioner. Huvudämnet för PM:et var motioner som behandlats förenklat och det ämnet hade vi kunnat missa helt om vi inte råkat få tag på honom.

Källförteckning

Muntliga:

Brodén, Anne-Marie (M) riksdagsledamot från Laholm som intervjuades för den halländska lokalartikeln. Intervjuades 2010-05-14, tfn 08-786 40 00

Ertsborn, Jan (FP) En riksdagsledamot från Falkenberg i Halland som skrivit många motioner med regional anknytning. Han är en av våra tre "slutkandidater" som vi ställer till svars för sitt motionerande. Intervjuad 2010-04-26, tfn 08-786 4000

Esaiasson, Peter – professor i statsvetenskap vid Göteborgs Universitet. Utvaldes för att han tidigare har uttalat sig om motioner och för att han var den göteborgska statsvetare som rekommenderades av deras prefekt Ulf Bjereld. Intervjuad 2010-04-13, 031-786 1222

Flyborg, Ewa - Folkpolitisk riksdagsledamot från Göteborg. Motionerar med regional inriktning och var en av våra utvalda. Intervjuad 2010-04-26, tfn 08-786 4000

Gustafsson, Cicki, reporter Hallandsposten, bevakar riksdagsledamöterna, intervjuad maj 2010, 010-471 51 24

Haglund, Lars (CU – jobbar med utredning) Ett par kanslichefer nämnde att det pågick en utredning på kansliet om hur man skulle kunna utveckla utskottens arbete med motionerna. En av dem kom på att Lars Haglund, som är kanslichef på civilutskottet arbetar med utredningen. Så Anna pratade med honom för att få veta vad det är som kan förbättras med motionsbehandlingen, ur tjänstemännens perspektiv. Intervjuad troligen 2010-04-15, tfn 08-786 4000

Johansson, Wiwi-Anne (V) En riksdagsledamot från Lindome som står som undertecknare på massor av motioner, dock bara tre egna den senaste mandatperioden. En av våra tre "slutkandidater" som vi ställer till svars för sitt motionerande. Intervjuad 2010-04-26, tfn 08-786 4000

Lewin, Leif är professor emeritus och var i många år verksam på Uppsala universitet. Han är en av Sveriges mer framstående statsvetare och har varit så under en lång tid. Vi fick rekommendationer om att Lewin borde veta hur det var tänkt att den allmänna motionstiden skulle fungera. Och om det ska vara så få motioner som bifalls. Intervjuad ca 20 april 2010, tfn 018-471 3412

Parkrud, Eva, Ekonomi/Politikredaktör Göteborgs-Posten, intervjuad maj 2010, 031-624113,

Ruin, Olof är professor emeritus och var i många år verksam på Stockholms universitet. Han är en av Sveriges mer framstående statsvetare och har varit så under en lång tid. Vi fick rekommendationer om att Ruin borde veta hur det var tänkt att den allmänna motionstiden skulle fungera. Och om det ska vara så få motioner som bifalls. Intervjuad ca 20 april 2010, tfn 08-855637

Sundhage, Ingalill– chefredaktör Bohuslänningen, intervjuad i maj 2010, 0522-99 000.

Upmark, Gunilla (AU) Hon är kanslichef på arbetsmarknadsutskottet och intervjuades för att ge sin syn på hur den så kallade motionsfloden berör detta utskott. Intervjuad april 2010, tfn 08-786 4000

Wessman, Björn (MJU) Han är kanslichef på Miljö- och Jordbruksutskottet och intervjuades för att ge sin syn på hur den så kallade motionsfloden berör detta utskott. Intervjuad april 2010, tfn 08-786 4000

Skriftliga

citerade eller direkt hänvisade till:

Baas, David: *Dansband har blivit motion*, Expressen 2009-10-02

Bratt, Peter: *Motionsfloden lamslår riksdagen*, Dagens Nyheter 2003-10-17

En reformerad grundlag SOU 2008:125 (Statens Offentliga Utredningar, 2008, Justitiedepartementet)

Gunnarsson, Helena: *Dålig utdelning för flitig motionär*, Dagens Nyheter 2005-10-05

Hansson, Nils, (2009) *Grävande Journalistik* (Ordfront)

Hennel, Lena: *Motioner dränker riksdagen*, Svenska Dagbladet 2009-10-04

Karlsson, Bert: *Var fan är vår åsiktsfrihet? Sveriges etablerade partier sysslar med politisk förföljelse*, Aftonbladet 2008-08-22

Lundmark Kjell, Ulf Staberg, Arne Halvarson (2009) *Sveriges Statskick. Fakta och perspektiv* (Liber, Malmö)

Möller Tommy, Magnus Erlandsson (2009) *PM till statsministern – om vikten av effektiva politiska institutioner i globaliseringens tid* Underlagsrapport nr 29 till Globaliseringsrådet (Regeringskansliet)

Norlander, Erik– Info-PM 2009-04-14 *Förenklad motionsberedning mm* (Utredningstjänsten, Sveriges riksdag, 4/2009)

Motion 2009/10:K233 av Per Åsling av Annie Johansson

Riksdagens årsbok 2003/04

Riksdagens årsbok 2008/09

Betänkande 1973:KU26

Betänkande: 2003/04:KU5

Riksdagen i en ny tid (framställning 2005/06:RS3)

Sveriges Riksdag, Riksdagens Informationsenhet 2007

www.riksdagen.se

www.tillvaxtverket.se 2010-

www.val.se bl.a 2010-04-11

Ociterade

Bergling Mikael, Nejman Fredrik: *Utmanande, utskälda, utslängda men Sverige hängde med Göteborgs-Posten* 2001-10-13

Eric Lindström (1975): *Riksmöte pågår* (LTs Förlag)

Regeringsformen

Riksdagsordningen

Proposition 1973:90

Riksdagens protokoll 2002/03:41

www.bra.se

www.regeringen.se

Mejl:

Göransson, Tomas, på Socialdemokratiska partigruppens kansli mejlade deras svar. Oklart om hans titel samt svarens koppling till gruppledaren.

Nilsson, Caroline, politisk sekreterare för Kristdemokraterna mejlade deras gruppleddare Stefan Attefalls kommentarer rörande partiets perspektiv på motionerande. Ankom 2010-05-07

Lindberg, Johan, politisk sekreterare för Folkpartiet mejlade deras gruppleddare Johan Pehrssons kommentarer rörande partiets perspektiv på motionerande. Ankom 2010-05-05

Lindgren, Magnus, Ansvarig för administration av enkäter hos Miljöpartiet de gröna, om partiets perspektiv på motionerande. Ankom 2010-04-28

Arbetsfördelning:

Översiktligt schema för arbetet:

v. 10 Anna sätter sig in i lagstiftning, kollar riksdagstryck av olika slag medan Lova börjar det idoga tidskrävande arbetet att skapa det gigantiska excel-arket. Hon läser och kategoriserar motioner i mängden.

v. 11 Anna skolkar genom att ägna sig åt annat arbetet och Lova fortsätter med det tidskrävande arbetet att läsa och kategorisera motioner.

v. 12, 13, 14, 15 Lova avslutar det långa tråkiga arbetet med excelarket med motioner.

Anna kollar upp kanslichefer på riksdagens utskott och kontaktar ett urval av dem utifrån hur deras utskott drabbas av den så kallade motionsfloden. Ett urval av dem intervjuas. Han jagar riksdagen runt efter matnyttig information om antalet motioner/motionsyrkanden som bifallits. Hon skriver brev till och intervjuar sedermera en professor och en professor emeritus. Assisterar Lova.

Efter att de båda gjort ett urval av ledamöter som ovan beskrivits, går Lova igenom deras motioner mer detaljerat. Även detta är ett långdraget arbete. Anna får även tips av en kanslichef om att det pågår ett utredningsarbete om hur man kan utveckla arbetet med inkomna motioner. Intervjuar en särskild kanslichef (Lars Haglind) som arbetar med detta.

v. 16. Lova börjar intervjua några utvalda ledamöter. Vi mailar Gruppledare en enkät.

De sista veckorna av faktainsamlandet sitter vi dock tillsammans vid JMG:s underbara datorer. Även fortsättningsvis sitter vi tillsammans på JMG och skriver artiklar, arbetar med grafiken söker kompletterande fakta.

Under denna tid inser vi att vi delvis tänkt fel om motioner och tvingas tänka om lite granna runt vinklar och upplägg. Det stör dock inte arbetet. Vi har nog tänkt för enkelspårigt på motionerna som förslag som bifalls, och missat att när de gäller lagförslag så måste förslagen bearbetas mer genom att riksdagen uppdrar åt regeringen att tillsätta en utredning. Ur detta perspektiv kan man knappast anklaga ledamöterna för att göra fel bara för att de inte får bifall för motioner, vilket påtalades av Eva Flyborg. Därav att vi granskar andra möjliga effekter av motionerna.

Vi ringer även några nyhetschefer i Västsverige för att få veta hur tidningarna ser på bevakningen av riksdagsledamöter och deras motionerande.

Målgrupp

Alla som bor i Sverige och har rösträtt borde vara intresserade av att läsa vårt arbete, tycker vi. Däremot är artiklarna skrivna för västsvenska dagstidningar eftersom det var vårt urval. Artikelns om halländska ledamöter har sin givna placering i HN/HP. I övrigt ser vi arbetet som en tänkt artikelserie inför valet i exempelvis GP.

Och nu då?

Ett sätt att gå vidare med vårt ämne är att göra motsvarande artiklar om bohuslänska och göteborgska ledamöter för publicering i Bohusläningen och Göteborgs-Posten.

Till artikeln i Bohusläningen kan vi till exempel ta upp Kent Olsson (M), som tycks vara förtjust i konst eftersom han motionerat om bidrag till akvarellmuseet i Skärhamn i Bohuslän, eller Lars Staxäng (M) som i en motion framförde synpunkter på att det fanns så lite praktikinslag på sjuksköterskeutbildningarna, en fråga som är upp till utbildningssätena och inte riksdagen att besluta om, eller Wiwi-Anne Johansson (V) som skrivit under 97 motioner men bara två som inte var parti- eller kommittémotioner.

Göteborgs-Postens artikel skulle kunna handla om till exempel Eva Flyborg som skrivit en stor mängd egna motioner, bland annat om Emigranternas hus (hennes mor är kontaktperson för vänföreningen där) och Hans Linde som inte skrivit några egna motioner men undertecknat 91 motioner, varav knappt två tredjedelar var

partimotioner, knappt en tredjedel var kommittémotioner och ett fåtal var flerpartimotioner. Hur ser han på motionsverktyget egentligen?

Eftersom vi utarbetat metoderna skulle vi kunna göra motsvarande undersökningar för vilken valkrets som helst, dock. Vi hoppas att våra artiklar ska ge tankeställare till landets samlade lokaljournalistkår i hur de granskar riksdagsledamöter. Vi skulle kunna skriva en debattartikel för Journalisten inför höstens förväntade granskning av så kallad effektivitet, så bör lokaljournalisterna få veta lite mer om vad det handlar om.

I och med detta arbete och debattartikeln blir vi ansedda som nyskapande och insatta politiska journalister och blir erbjudna anställningar till höger och vänster.

Sammanfattningsvis vad vi kommit fram till

Vi ville veta om det är ett problem att så få motioner bifall - vår slutsats är nog att det inte är det, utifrån perspektivet att motioner ofta inte läggs för att få bifall utan för att driva opinion. Så att det så småningom sker en förändring som överensstämmer med det motionen yrkade på.

Hur viktiga är motioner i den demokratiska processen? Vår slutsats är att motioner spelar en viktig roll i den demokratiska processen så länge man förstår att de driver opinion, däremot är det sällan de får bifall. Ofta är det genom motioner man kan se vilka politiska frågor som är eller kommer att bli viktiga.

Dränks och lamslås utskotten? För en del utskott utgör motionerna en stor del av arbetsbördan, för dem kan det vara svårt att hinna med. För många andra utskott är motionsmängden inget problem. Artiklar som påstår något sådant hårdvinklar på ett onödigt sätt.

Är systemet tänkt att fungera så här? Vi vet i alla fall att alla inblandade är införstådda med att systemet fungerar så här.

Under arbetets gång så kom vi fram till att vi var mer intresserade av hur saker *är* snarare än hur det *bör vara*.

Proposition 1973:90 handlade om hur en ny riksdagsordning och regeringsform skulle kunna se ut, när denna proposition klubbats två gånger med val emellan (eftersom den berörde en grundlag) så började den gälla. Här regleras bland annat den allmänna motionstiden. I förarbetena till den här lagen, kan vi se att det som sågs som viktigt då var att ledamöter ska kunna lägga motioner, det läggs inte vikt vid deras chans att få bifall. Det viktiga är att ”ledamot initiativrätt” och ”obligatorisk utredning av ärenden” ses som ”fundamentala och karaktäristiska drag” för det svenska folkstyret.¹³ En del följdmotioner ville att man på något sätt skulle minska antalet motioner¹⁴, andra att man i vissa fall borde ha förlängd motionstid¹⁵, eller för den delen allmänmotionstid dels när budgetpropositionen lades (då i januari) men även på hösten¹⁶.

Redan i propositionen nämns att det kan vara svårt att få tiden att räcka till för både utskotts- och kammararbeten.

I propositionen och några följdmotioner som kom in diskuteras flyktigt om riksdagen borde ha färre ledamöter än den gamla enkammarriksdagen som hade 350. Argumentet för att fortsätta ha många ledmöter var ”möjligheten att bereda olika landsdelar allsidig representation”.¹⁷

¹³ 1973:P90, s 258

¹⁴ Enligt 1973:P90, t ex motion 1973:96

¹⁵ Enligt 1973:P90, t ex motion 1973:1862, 1973:1878 och 1973:1887

¹⁶ Enligt 1973:P90, t ex motion 1973:4

¹⁷ 1973:P90, s 159, berördes även i viss längd i Betänkande 1973:KU26

BILAGOR

Bilaga 1. Motioner som vi har granskat närmre:

[Motion 2007/08:A230](#)

[Motion 2007/08:A231](#)

[Motion 2007/08:A232](#)

[Motion 2007/08:A250](#)

[Motion 2007/08:A250](#)

[Motion 2007/08:A252](#)

[Motion 2007/08:A255](#)

[Motion 2007/08:A256](#)

[Motion 2007/08:A259](#)

[Motion 2007/08:A260](#)

[Motion 2007/08:A262](#)

[Motion 2007/08:A280](#)

[Motion 2007/08:A281](#)

[Motion 2007/08:A282](#)

[Motion 2007/08:A297](#)

[Motion 2007/08:A311](#)

[Motion 2007/08:A312](#)

[Motion 2007/08:A313](#)

[Motion 2007/08:A315](#)

[Motion 2007/08:A322](#)

[Motion 2007/08:A323](#)

[Motion 2007/08:A324](#)

[Motion 2007/08:A325](#)

[Motion 2007/08:A330](#)

[Motion 2007/08:A331](#)

[Motion 2007/08:A333](#)

[Motion 2007/08:A338](#)

[Motion 2007/08:A344](#)

[Motion 2007/08:A345](#)

[Motion 2007/08:A348](#)

[Motion 2007/08:A351](#)

[Motion 2007/08:A361](#)

[Motion 2007/08:A363](#)

[Motion 2007/08:A366](#)

[Motion 2007/08:A370](#)

[Motion 2007/08:A372](#)

[Motion 2007/08:A375](#)

[Motion 2007/08:A379](#)

[Motion 2007/08:A380](#)

[Motion 2007/08:A381](#)

[Motion 2007/08:A391](#)

[Motion 2007/08:A402](#)

[Motion 2007/08:A405](#)

[Motion 2007/08:C202](#)

[Motion 2007/08:C206](#)

[Motion 2007/08:C219](#)

[Motion 2007/08:C220](#)

[Motion 2007/08:C222](#)

[Motion 2007/08:C260](#)

[Motion 2007/08:C275](#)

[Motion 2007/08:C276](#)

[Motion 2007/08:C284](#)

[Motion 2007/08:C292](#)

[Motion 2007/08:C300](#)

[Motion 2007/08:C307](#)

[Motion 2007/08:C310](#)

[Motion 2007/08:C315](#)

[Motion 2007/08:C318](#)

[Motion 2007/08:C325](#)

[Motion 2007/08:C339](#)

[Motion 2007/08:C340](#)

[Motion 2007/08:C341](#)

[Motion 2007/08:C342](#)

[Motion 2007/08:C344](#)

[Motion 2007/08:C352](#)

[Motion 2007/08:C361](#)

[Motion 2007/08:C362](#)

[Motion 2007/08:C366](#)

[Motion 2007/08:C376](#)

[Motion 2007/08:C379](#)

[Motion 2007/08:C382](#)

[Motion 2007/08:C383](#)

[Motion 2007/08:C391](#)

[Motion 2007/08:C396](#)

[Motion 2007/08:C404](#)

[Motion 2007/08:C406](#)

[Motion 2007/08:C422](#)

[Motion 2007/08:Fi206](#)

[Motion 2007/08:Fi208](#)

[Motion 2007/08:Fi209](#)

[Motion 2007/08:Fi220](#)

[Motion 2007/08:Fi235](#)

[Motion 2007/08:Fi241](#)

[Motion 2007/08:Fi243](#)

[Motion 2007/08:Fi251](#)

[Motion 2007/08:Fi253](#)

[Motion 2007/08:Fi258](#)

[Motion 2007/08:Fi268](#)

[Motion 2007/08:Fi269](#)

[Motion 2007/08:Fi276](#)

[Motion 2007/08:Fi278](#)

[Motion 2007/08:Fö201](#)

[Motion 2007/08:Fö217](#)

[Motion 2007/08:Fö223](#)

[Motion 2007/08:Fö233](#)

[Motion 2007/08:Fö253](#)

[Motion 2007/08:Fö254](#)

[Motion 2007/08:Fö263](#)

[Motion 2007/08:Fö264](#)

[Motion 2007/08:Ju202](#)

[Motion 2007/08:Ju216](#)

[Motion 2007/08:Ju232](#)

[Motion 2007/08:Ju256](#)
[Motion 2007/08:Ju257](#)
[Motion 2007/08:Ju274](#)
[Motion 2007/08:Ju279](#)
[Motion 2007/08:Ju298](#)
[Motion 2007/08:Ju299](#)
[Motion 2007/08:Ju300](#)
[Motion 2007/08:Ju301](#)
[Motion 2007/08:Ju333](#)
[Motion 2007/08:Ju338](#)
[Motion 2007/08:Ju339](#)
[Motion 2007/08:Ju348](#)
[Motion 2007/08:Ju360](#)
[Motion 2007/08:Ju361](#)
[Motion 2007/08:Ju365](#)
[Motion 2007/08:Ju366](#)
[Motion 2007/08:Ju367](#)
[Motion 2007/08:Ju379](#)
[Motion 2007/08:Ju392](#)
[Motion 2007/08:Ju393](#)
[Motion 2007/08:Ju394](#)
[Motion 2007/08:Ju395](#)
[Motion 2007/08:Ju401](#)
[Motion 2007/08:Ju403](#)
[Motion 2007/08:Ju414](#)
[Motion 2007/08:Ju419](#)
[Motion 2007/08:Ju422](#)
[Motion 2007/08:Ju434](#)
[Motion 2007/08:K215](#)
[Motion 2007/08:K218](#)
[Motion 2007/08:K219](#)
[Motion 2007/08:K234](#)
[Motion 2007/08:K248](#)
[Motion 2007/08:K293](#)
[Motion 2007/08:K297](#)
[Motion 2007/08:K301](#)
[Motion 2007/08:K307](#)

[Motion 2007/08:K314](#)
[Motion 2007/08:K315](#)
[Motion 2007/08:K316](#)
[Motion 2007/08:K317](#)
[Motion 2007/08:K318](#)
[Motion 2007/08:K321](#)
[Motion 2007/08:K341](#)
[Motion 2007/08:K348](#)
[Motion 2007/08:K358](#)
[Motion 2007/08:K363](#)
[Motion 2007/08:K376](#)
[Motion 2007/08:K378](#)
[Motion 2007/08:K396](#)
[Motion 2007/08:K401](#)
[Motion 2007/08:K405](#)
[Motion 2007/08:Kr205](#)
[Motion 2007/08:Kr206](#)
[Motion 2007/08:Kr207](#)
[Motion 2007/08:Kr208](#)
[Motion 2007/08:Kr222](#)
[Motion 2007/08:Kr258](#)
[Motion 2007/08:Kr262](#)
[Motion 2007/08:Kr263](#)
[Motion 2007/08:Kr267](#)
[Motion 2007/08:Kr279](#)
[Motion 2007/08:Kr281](#)
[Motion 2007/08:Kr289](#)
[Motion 2007/08:Kr296](#)
[Motion 2007/08:Kr312](#)
[Motion 2007/08:Kr313](#)
[Motion 2007/08:Kr324](#)
[Motion 2007/08:Kr336](#)
[Motion 2007/08:Kr346](#)
[Motion 2007/08:Kr349](#)
[Motion 2007/08:Kr357](#)
[Motion 2007/08:MJ210](#)
[Motion 2007/08:MJ217](#)

[Motion 2007/08:MJ228](#)
[Motion 2007/08:MJ234](#)
[Motion 2007/08:MJ236](#)
[Motion 2007/08:MJ242](#)
[Motion 2007/08:MJ269](#)
[Motion 2007/08:MJ270](#)
[Motion 2007/08:MJ271](#)
[Motion 2007/08:MJ272](#)
[Motion 2007/08:MJ274](#)
[Motion 2007/08:MJ281](#)
[Motion 2007/08:MJ300](#)
[Motion 2007/08:MJ301](#)
[Motion 2007/08:MJ309](#)
[Motion 2007/08:MJ310](#)
[Motion 2007/08:MJ315](#)
[Motion 2007/08:MJ318](#)
[Motion 2007/08:MJ326](#)
[Motion 2007/08:MJ336](#)
[Motion 2007/08:MJ345](#)
[Motion 2007/08:MJ346](#)
[Motion 2007/08:MJ347](#)
[Motion 2007/08:MJ348](#)
[Motion 2007/08:MJ354](#)
[Motion 2007/08:MJ364](#)
[Motion 2007/08:MJ365](#)
[Motion 2007/08:MJ366](#)
[Motion 2007/08:MJ367](#)
[Motion 2007/08:MJ374](#)
[Motion 2007/08:MJ375](#)
[Motion 2007/08:MJ383](#)
[Motion 2007/08:MJ387](#)
[Motion 2007/08:MJ398](#)
[Motion 2007/08:MJ409](#)
[Motion 2007/08:MJ414](#)
[Motion 2007/08:MJ417](#)
[Motion 2007/08:MJ425](#)
[Motion 2007/08:MJ426](#)

[Motion 2007/08:MJ427](#)
[Motion 2007/08:MJ428](#)
[Motion 2007/08:MJ435](#)
[Motion 2007/08:MJ438](#)
[Motion 2007/08:MJ442](#)
[Motion 2007/08:MJ448](#)
[Motion 2007/08:MJ449](#)
[Motion 2007/08:MJ455](#)
[Motion 2007/08:MJ456](#)
[Motion 2007/08:MJ457](#)
[Motion 2007/08:MJ463](#)
[Motion 2007/08:MJ464](#)
[Motion 2007/08:MJ465](#)
[Motion 2007/08:MJ467](#)
[Motion 2007/08:N203](#)
[Motion 2007/08:N207](#)
[Motion 2007/08:N234](#)
[Motion 2007/08:N237](#)
[Motion 2007/08:N257](#)
[Motion 2007/08:N258](#)
[Motion 2007/08:N263](#)
[Motion 2007/08:N271](#)
[Motion 2007/08:N285](#)
[Motion 2007/08:N286](#)
[Motion 2007/08:N287](#)
[Motion 2007/08:N288](#)
[Motion 2007/08:N291](#)
[Motion 2007/08:N300](#)
[Motion 2007/08:N323](#)
[Motion 2007/08:N326](#)
[Motion 2007/08:N341](#)
[Motion 2007/08:N342](#)
[Motion 2007/08:N346](#)
[Motion 2007/08:N347](#)
[Motion 2007/08:N348](#)
[Motion 2007/08:N353](#)
[Motion 2007/08:N358](#)

[Motion 2007/08:N375](#)
[Motion 2007/08:N376](#)
[Motion 2007/08:N376](#)
[Motion 2007/08:N377](#)
[Motion 2007/08:N378](#)
[Motion 2007/08:N387](#)
[Motion 2007/08:N393](#)
[Motion 2007/08:Sf208](#)
[Motion 2007/08:Sf232](#)
[Motion 2007/08:Sf233](#)
[Motion 2007/08:Sf234](#)
[Motion 2007/08:Sf252](#)
[Motion 2007/08:Sf265](#)
[Motion 2007/08:Sf266](#)
[Motion 2007/08:Sf267](#)
[Motion 2007/08:Sf272](#)
[Motion 2007/08:Sf275](#)
[Motion 2007/08:Sf276](#)
[Motion 2007/08:Sf277](#)
[Motion 2007/08:Sf286](#)
[Motion 2007/08:Sf287](#)
[Motion 2007/08:Sf289](#)
[Motion 2007/08:Sf290](#)
[Motion 2007/08:Sf302](#)
[Motion 2007/08:Sf318](#)
[Motion 2007/08:Sf324](#)
[Motion 2007/08:Sf341](#)
[Motion 2007/08:Sf342](#)
[Motion 2007/08:Sf345](#)
[Motion 2007/08:Sf346](#)
[Motion 2007/08:Sf347](#)
[Motion 2007/08:Sf348](#)
[Motion 2007/08:Sk203](#)
[Motion 2007/08:Sk204](#)
[Motion 2007/08:Sk205](#)
[Motion 2007/08:Sk206](#)
[Motion 2007/08:Sk211](#)

[Motion 2007/08:Sk212](#)
[Motion 2007/08:Sk213](#)
[Motion 2007/08:Sk218](#)
[Motion 2007/08:Sk221](#)
[Motion 2007/08:Sk226](#)
[Motion 2007/08:Sk229](#)
[Motion 2007/08:Sk233](#)
[Motion 2007/08:Sk261](#)
[Motion 2007/08:Sk262](#)
[Motion 2007/08:Sk268](#)
[Motion 2007/08:Sk269](#)
[Motion 2007/08:Sk274](#)
[Motion 2007/08:Sk299](#)
[Motion 2007/08:Sk311](#)
[Motion 2007/08:Sk312](#)
[Motion 2007/08:Sk313](#)
[Motion 2007/08:Sk315](#)
[Motion 2007/08:Sk320](#)
[Motion 2007/08:Sk328](#)
[Motion 2007/08:Sk329](#)
[Motion 2007/08:Sk331](#)
[Motion 2007/08:Sk334](#)
[Motion 2007/08:Sk34](#)
[Motion 2007/08:Sk360](#)
[Motion 2007/08:Sk382](#)
[Motion 2007/08:Sk386](#)
[Motion 2007/08:Sk387](#)
[Motion 2007/08:Sk397](#)
[Motion 2007/08:So206](#)
[Motion 2007/08:So207](#)
[Motion 2007/08:So219](#)
[Motion 2007/08:So220](#)
[Motion 2007/08:So240](#)
[Motion 2007/08:So241](#)
[Motion 2007/08:So242](#)
[Motion 2007/08:So266](#)
[Motion 2007/08:So295](#)

[Motion 2007/08:So300](#)
[Motion 2007/08:So301](#)
[Motion 2007/08:So307](#)
[Motion 2007/08:So310](#)
[Motion 2007/08:So322](#)
[Motion 2007/08:So335](#)
[Motion 2007/08:So342](#)
[Motion 2007/08:So352](#)
[Motion 2007/08:So353](#)
[Motion 2007/08:So354](#)
[Motion 2007/08:So359](#)
[Motion 2007/08:So360](#)
[Motion 2007/08:So373](#)
[Motion 2007/08:So374](#)
[Motion 2007/08:So378](#)
[Motion 2007/08:So380](#)
[Motion 2007/08:So381](#)
[Motion 2007/08:So382](#)
[Motion 2007/08:So383](#)
[Motion 2007/08:So385](#)
[Motion 2007/08:So398](#)
[Motion 2007/08:So405](#)
[Motion 2007/08:So413](#)
[Motion 2007/08:So431](#)
[Motion 2007/08:So432](#)
[Motion 2007/08:So434](#)
[Motion 2007/08:So449](#)
[Motion 2007/08:So450](#)
[Motion 2007/08:So461](#)
[Motion 2007/08:So463](#)
[Motion 2007/08:So464](#)
[Motion 2007/08:So465](#)
[Motion 2007/08:So466](#)
[Motion 2007/08:So467](#)
[Motion 2007/08:So468](#)
[Motion 2007/08:So469](#)
[Motion 2007/08:So471](#)

[Motion 2007/08:So472](#)
[Motion 2007/08:So476](#)
[Motion 2007/08:So480](#)
[Motion 2007/08:So481](#)
[Motion 2007/08:So486](#)
[Motion 2007/08:So490](#)
[Motion 2007/08:So502](#)
[Motion 2007/08:So504](#)
[Motion 2007/08:So510](#)
[Motion 2007/08:So517](#)
[Motion 2007/08:So521](#)
[Motion 2007/08:So525](#)
[Motion 2007/08:So528](#)
[Motion 2007/08:So547](#)
[Motion 2007/08:So555](#)
[Motion 2007/08:So588](#)
[Motion 2007/08:T229](#)
[Motion 2007/08:T267](#)
[Motion 2007/08:T281](#)
[Motion 2007/08:T318](#)
[Motion 2007/08:T319](#)
[Motion 2007/08:T320](#)
[Motion 2007/08:T321](#)
[Motion 2007/08:T325](#)
[Motion 2007/08:T326](#)
[Motion 2007/08:T327](#)
[Motion 2007/08:T328](#)
[Motion 2007/08:T329](#)
[Motion 2007/08:T353](#)
[Motion 2007/08:T361](#)
[Motion 2007/08:T382](#)
[Motion 2007/08:T383](#)
[Motion 2007/08:T412](#)
[Motion 2007/08:T419](#)
[Motion 2007/08:T420](#)
[Motion 2007/08:T421](#)
[Motion 2007/08:T423](#)

[Motion 2007/08:T429](#)
[Motion 2007/08:T443](#)
[Motion 2007/08:T451](#)
[Motion 2007/08:T456](#)
[Motion 2007/08:T457](#)
[Motion 2007/08:T463](#)
[Motion 2007/08:T466](#)
[Motion 2007/08:T467](#)
[Motion 2007/08:T482](#)
[Motion 2007/08:T486](#)
[Motion 2007/08:T488](#)
[Motion 2007/08:T490](#)
[Motion 2007/08:T493](#)
[Motion 2007/08:T497](#)
[Motion 2007/08:T5](#)
[Motion 2007/08:T502](#)
[Motion 2007/08:T503](#)
[Motion 2007/08:T517](#)
[Motion 2007/08:T529](#)
[Motion 2007/08:T530](#)
[Motion 2007/08:T531](#)
[Motion 2007/08:T533](#)
[Motion 2007/08:T545](#)
[Motion 2007/08:T546](#)
[Motion 2007/08:T547](#)
[Motion 2007/08:T548](#)
[Motion 2007/08:U201](#)
[Motion 2007/08:U203](#)
[Motion 2007/08:U204](#)
[Motion 2007/08:U216](#)
[Motion 2007/08:U217](#)
[Motion 2007/08:U218](#)
[Motion 2007/08:U219](#)
[Motion 2007/08:U220](#)
[Motion 2007/08:U221](#)
[Motion 2007/08:U222](#)
[Motion 2007/08:U223](#)

[Motion 2007/08:U224](#)
[Motion 2007/08:U225](#)
[Motion 2007/08:U226](#)
[Motion 2007/08:U246](#)
[Motion 2007/08:U249](#)
[Motion 2007/08:U250](#)
[Motion 2007/08:U251](#)
[Motion 2007/08:U251](#)
[Motion 2007/08:U270](#)
[Motion 2007/08:U271](#)
[Motion 2007/08:U275](#)
[Motion 2007/08:U278](#)
[Motion 2007/08:U279](#)
[Motion 2007/08:U279](#)
[Motion 2007/08:U280](#)
[Motion 2007/08:U280](#)
[Motion 2007/08:U285](#)
[Motion 2007/08:U289](#)
[Motion 2007/08:U297](#)
[Motion 2007/08:U298](#)
[Motion 2007/08:U299](#)
[Motion 2007/08:U300](#)
[Motion 2007/08:U313](#)
[Motion 2007/08:U314](#)
[Motion 2007/08:U318](#)
[Motion 2007/08:U319](#)
[Motion 2007/08:U326](#)

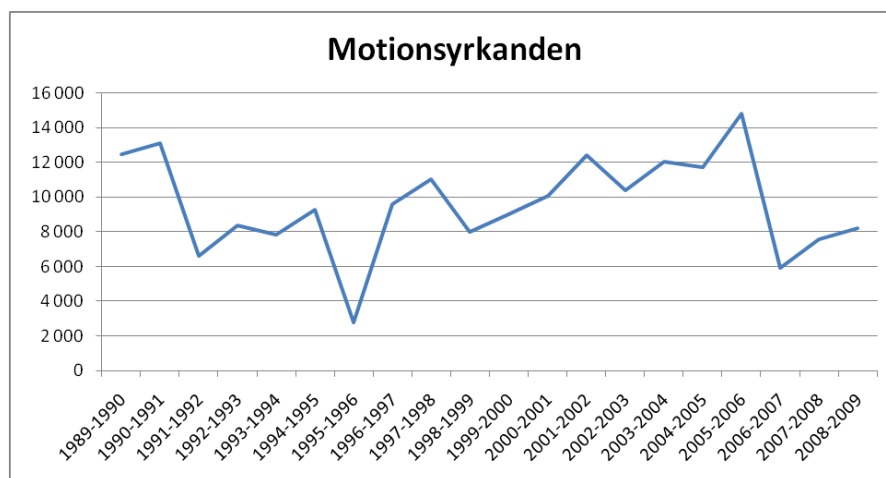
[Motion 2007/08:U327](#)
[Motion 2007/08:U328](#)
[Motion 2007/08:U329](#)
[Motion 2007/08:U330](#)
[Motion 2007/08:U331](#)
[Motion 2007/08:U332](#)
[Motion 2007/08:U335](#)
[Motion 2007/08:U338](#)
[Motion 2007/08:U342](#)
[Motion 2007/08:U344](#)
[Motion 2007/08:U368](#)
[Motion 2007/08:U372](#)
[Motion 2007/08:U375](#)
[Motion 2007/08:U377](#)
[Motion 2007/08:U378](#)
[Motion 2007/08:Ub220](#)
[Motion 2007/08:Ub225](#)
[Motion 2007/08:Ub232](#)
[Motion 2007/08:Ub236](#)
[Motion 2007/08:Ub259](#)
[Motion 2007/08:Ub260](#)
[Motion 2007/08:Ub289](#)
[Motion 2007/08:Ub325](#)
[Motion 2007/08:Ub327](#)
[Motion 2007/08:Ub340](#)
[Motion 2007/08:Ub353](#)
[Motion 2007/08:Ub362](#)

[Motion 2007/08:Ub375](#)
[Motion 2007/08:Ub376](#)
[Motion 2007/08:Ub377](#)
[Motion 2007/08:Ub378](#)
[Motion 2007/08:Ub406](#)
[Motion 2007/08:Ub442](#)
[Motion 2007/08:Ub443](#)
[Motion 2007/08:Ub444](#)
[Motion 2007/08:Ub454](#)
[Motion 2007/08:Ub455](#)
[Motion 2007/08:Ub462 a](#)
[Motion 2007/08:Ub477](#)
[Motion 2007/08:Ub478](#)
[Motion 2007/08:Ub482](#)
[Motion 2007/08:Ub503](#)
[Motion 2007/08:Ub520](#)
[Motion 2007/08:Ub529](#)
[Motion 2007/08:Ub533](#)
[Motion 2007/08:Ub537](#)
[Motion 2007/08:Ub541](#)
[Motion 2007/08:Ub550](#)
[Motion 2007/08:Ub555](#)
[Motion 2007/08:Ub558](#)
[Motion 2007/08:Ub569\)](#)

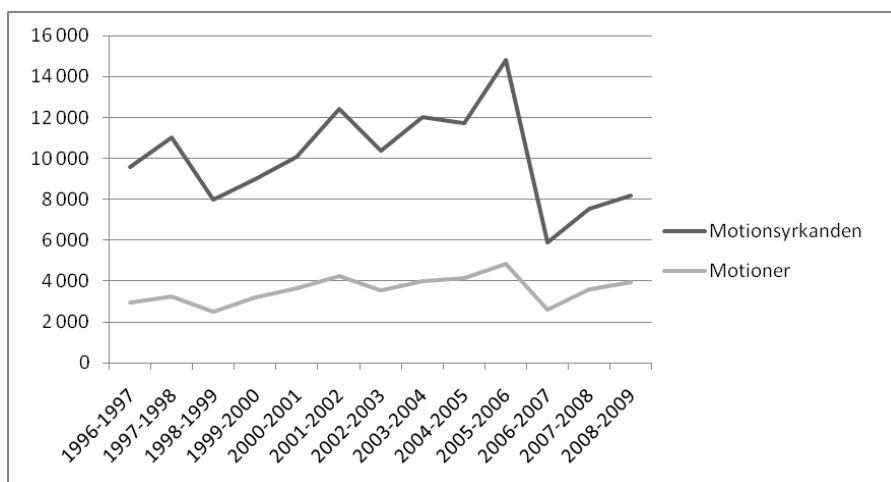
Bilaga 2. Vad vi i övrigt vet om motioner.

Antalet motioner ökade från 1975 till 1990, sen gick antalet motioner och yrkanden ner igen innan mängden yrkanden började öka igen. Men nu blev det vanligare med fler yrkanden per motion, så antalet motioner ökade inte lika mycket.

I första grafen ses utvecklingen av motionsyrkanden under 1990-talet. Och vi ser att den ”negativa” utvecklingen vände vid riksmötet 1995-96.¹⁸ vad vi kan se är att riksmötet 2005-06 hade mängden yrkanden kommit upp i samma nivå som före nedåtgången på 1990-talet.

I andra grafen ser vi hur mängden motioner och motionsyrkanden ökat sedan 1996-97. Det blir här tydligt att det främst är mängden yrkanden som ökar, mängden motioner ökar också men inte lika mycket, man kan alltså misstänka att fler motioner innehåller flera yrkanden. Här syns också tydligt en förändring vid valet 2006 och under den borgerliga regeringen därefter. De två andra ”dipparna” man kan se är också från valår.¹⁹

2 promille?

En artikel²⁰ som fick in oss på det här spåret var den som talade om att bara 0,2 procent – alltså två promille – av de motionsyrkanden som behandlades 2008/09 bifölls. Den siffran var chockerande och upprörande och Anna lade tidigt mycket energi på att kolla upp den här siffran, var kom den ifrån? Var det en normal siffra? Osv. Siffran kunde relativt lätt spåras till en ”utredning” från riksdagens utredningstjänst, den hade citerats i en motion av två ledamöter och kom sedermera till medias kännedom.²¹ Hela ”utredningen” är tre meningar som talar om att av de motionsyrkanden som behandlades 2008/09, oavsett vilka år de lades, så bifölls 0,2 procent. Allt som allt 19 motionsyrkanden.

Att kolla upp hur den här siffran står sig mot andra år visade sig vara lättare sagt än gjort. Ingen av den tryckta statistik som fanns att tillgå sade något om detta. I något protokoll från tiden runt

¹⁸ Riksdagens årsbok 2008/09

¹⁹ Riksdagens årsbok 2008/09, s cvi

²⁰ Hennel

²¹ Hennel

millennieskiftet fick vi veta att 5 procent varit en vanlig siffra, det var oklart om det handlade om motioner eller motionsyrkanden.

Ett mejl från riksdagens presstjänst upplyste oss om att vi helt enkelt skulle få läsa alla betänkanden från intressanta år och räkna själva. Det arbetet skulle naturligtvis blivit ännu svårare av att vi inte hade lätt tillgång till exakta antalet motionsyrkanden som kommit in olika år. Presstjänsten kunde dock meddela att ”vi brukar räkna med 2 procent”. Motioner får vi anta. Och då aldrig hela motioner, detta har framkommit tydligt, att det aldrig är en hel motion som får bifall utan möjligen ett eller två yrkanden.

Vi har under arbetets gång granskat 513 motioner närmre, 2 av dem innehöll varsitt yrkanden som fick bifall. Av 1815 motionsyrkanden i våra motioner är det inte ens två promille, det är 1,1 promille.

Vi hade alltså ett hum om att det varit 5 procent, blivit 2 procent och ett år varit 0,2 procent av *motionsyrkandena* som fått bifall.

Då fick Anna tag på Erik Norlander på utredningstjänsten. Han kvittrade glatt att han minsann hade skrivit ett info-PM om bifallna motioner mm (namnet är i och för sig Förenklad motionsberedning mm, men bifallen var i det här läget viktigast för oss).

Här framkom att under den sista Personregeringen bifölls 1,6 – 1,9 procent av motionsyrkanden varje år. Under Reinfeldt regeringens första tre riksmöten bifölls 0,2 – 0,3 procent av motionsyrkandena.²² Heureka! Framgång. Redan under de sista Persson-åren var det alltså färre som bifölls än vad tidigare beräkningar gjort gällande. Under Reinfeldt har det däremot generellt sett varit så få som den skandalösa artikeln påstod.

Vidare kunde Norlander erbjuda en förklaring till varför, och den är glasklar när man hör den. Nu är det majoritetsregeringen för första gången sedan Fälldin – när det är majoritetsregering bifalls färre motioner och fler propositioner får genomslag. Oavsett om det är följdmotioner eller fristående motioner man pratar om.

Det är mycket jämnt i opinionsundersökningarna nu, så det kan bli en ny majoritetsregering, av någon färg, i höst. Om det även blir resultatet efter valet så kan vi nog vänta oss att det även de kommande fyra åren bara är några promille av motionsyrkandena som bifalls.

Allmänna motionstiden

Den största delen av motionerna kommer in under den allmänna motionstiden, det är ungefär de första 2 veckorna i varje riksmöte, vi återkommer till det.

I sammanhang med att den allmänna motionstiden avslutas väljer många tidningar att räkna hur aktiva deras ledamöter varit med att motionera. Det är bara under den allmänna motionstiden som ledamöterna kan lägga motioner om vad som helst.

Under den allmänna motionstiden 2009 inkom 3809²³ motioner från riksdagens ledamöter. Det är fler än det varit senaste åren. Men om vi jämför med sista riksmötet några tidigare valperioder, så ser vi att 2005 kom det in 4363 motioner så det är en minskning sedan dess. 4363 motioner var dock en ökning från fyra år tidigare. Den allmänna motionstiden 2001 kom det nämligen ”bara” in 3581 motioner.²⁴

Den allmänna motionstiden har diskuterats tidigare också. När den nya riksdagsordningen och regeringsformen antogs hade det föreslagits att förlänga motionstiden, eller ha två allmänna motionstider och liknande förslag har återkommit under årens lopp.

Att det finns en tid på året så ledamöter kan motionera om vad som helst beror på att det anses vara ett fundamentalt och grundläggande drag i den svenska demokratin att ledamöter ska ha rätt att väcka ärenden på eget initiativ och dessa ärenden också ska utredas.²⁵

²² Norlander, s 2

²³ Riksdagen.se

²⁴ RD protokoll 2004/05:11

²⁵ 1973:P90, s 258

Urgamla rötter?

Samtalen med två av våra statsvetare, Esaiasson och Lewin, gav oss informationen att motionsrätten är uråldrig, äldre än parlamentarismen, den utgör för att citera Esaiasson grunden till den svenska folkkrätten.

Grunden till motionsrätten kan härledas till Gustav Vasas första riksdagar med de fyra stånden, med start 1527. "Sedan 1500-talet hade stånden och riksdagsmännen också ett slags motionsrätt; de kunde lägga fram egna politiska förslag, som kallades besvär."²⁶

Personval?

"Vid valet 2002 användes personvalssystemet för andra gången. Utfallet blev i stort sett detsamma som 1998. 26 % av väljarna personröstade, 86 riksdagsledamöter blev invalda på personröster medan 10 ledamöter kom in enbart på grund av personrösterna. [...]Konstitutionsutskottet har också undersökt sambandet mellan att vara personvald och uppträdandet i riksdagen mätt i antalet egenmotioner, inlämnade frågor för skriftligt svar, frånvaro vid omröstningar och avvikelser från partilinjen. I samtliga avseenden finns det skillnader mellan personvalda och icke-personvalda. Tydligast är skillnaden när det gäller väckande av motioner. De personvalda väcker klart fler motioner än de som inte är personvalda."²⁷

Personvalda från våra valkretsar: Rossana Dinamarca, Annika Carlsson, Else-Marie Lindgren, Ulrika Carlsson, Holger Gustafsson, Annelie Enochson, Leif Pagrotsky, Henrik von Sydow.²⁸ Vi har inte fokuserat mycket på denna fråga.

En enda av ledamöterna från de sex valkretsarna lade inte någon fristående motion alls 2007/08. Det var Lage Ram, miljöpartist från Göteborg. 2007/08 var hans första år i riksdagen. Året därpå satt han i kommittéer och skrev under några kommittémotioner men inga enskilda, innevarande år har han skrivit under två (2) motioner tillsammans med en kollega.

Förenklad motionsberedning

Det har ibland sagts om motioner att de kan vara om irrelevanta saker, att de kan handla om lokala grusvägar, och att sådana avvisas i parti och minut.

Det är mycket riktigt så att många motioner som läggs handlar om annat än det riksdagen kan besluta om. Sedan ett beslut 2001²⁹ finns ett sätt att ta hand om dessa motioner som underlättar arbetet för utskotten. Det kallas förenklad motionsberedning och innebär att flera motioner behandlas i klump.

Om man kan klassificera motionerna som att de inte hör till riksdagens kompetensområde, eller om de redan behandlats under den innevarande valperioden så kan de beredas förenklat. Det sker vanligtvis med en formulering som "med hänvisning till gällande ansvarsfördelning"³⁰ eller om tidigare beslut, och då finns de prydligt uppräddade i slutet av ett betänkande och avslås resolut i riksdagen när det är dags för beslut.

Antalet motioner som behandlats förenklat har ökat under tiden sedan 2002, men varierar mycket mellan olika utskott. Medan vissa utskott ser det som en nödvändighet för att arbetet ska flyta på bra, så finns det andra som inte har något problem med att motionerna rör fel ämnen.

Partiernas syn?

Peter Esaiasson nämnde att det finns en konflikt mellan partierna och riksdagsledamöterna när det gäller motioner. Partierna å ena sidan vill, enligt Esaiasson, gärna kunna centralstyra vad som ska vara prioriterade frågor och strävar efter att ha någon form av sammanhållning inom partiet. Ledamöterna vill då å andra sidan gärna profilera sig och slåss för de frågor som är viktiga för dem och deras

²⁶ Sveriges Riksdag, s 28

²⁷ Riksdagen i en ny tid (framst. 2005/06:RS3, s 30

²⁸ www.val.se

²⁹ Norlander, s 1

³⁰ Norlander, s 4

väljare. Vi har inhämtat några partiers syn på detta, och det varierar mellan partierna hur man ser på motioner.

Folkpartiet föredrar "Helst enskilda motioner i majoritet. Kommitté- och partimotioner i opposition.". De har en restriktiv syn på flerpartimotioner, och partimotioner. "Det är överlag bra med hög uppslutning. I majoritet bör man dock vara försiktig med partimotioner över blockgränserna. Oppositionen vill gärna binda upp majoritetens företrädare." De vill helst inte att ledamöterna skriver motioner till de utskott de sitter i - "Enskilda motioner, från en ledamot till utskottet han/hon själv sitter i, skall helst undvikas. Här företräder man ju partilinjén oavsett om man är i majoritet eller i minoritet."³¹

Kristdemokraterna har ingen policy om vad ledamöter bör eller inte bör motionera om, men de ser problem med hur de används: "Att ledamöterna har möjlighet att inlämna motioner är ett viktigt instrument. Dock undergrävs detta genom att det används i frågor där riksdagen oftast inte har beslutsrätt och därmed blir det inflation. Ofta används motioner för att legitimera sitt mandat gentemot hemlänet och sin hemmaopinion.... Ledamöter har flera andra instrument som man kan använda sig av. Motioner ska användas för genomarbetade förslag och ska av utskotten få ett berett svar. Att ställa en fråga till ett statsråd är ofta effektivt om det är något aktuellt man vill diskutera och då får man även ett väldigt snabbt svar.". Från KD:s gruppleddare får vi veta att systemet gärna får reformeras: Systemet måste reformeras och självsaneras så att det används till det som är tänkt, att ledamöter ska lämna in genomarbetade motionsförslag som får en bra beredning av utskotten. Allmänna motionstiden som begränsad tid är ett system som skapar en motionshets eftersom ledamöterna endast har en begränsad period att lämna in motioner. Motionsrätt året om vore ett bättre alternativ samtidigt som det borde ställas högre krav på motionärerna, t ex att det ska vara flera underskrivare."³²

Miljöpartiet har ingen principiell begränsning, "Ledamöterna får förstås skriva om i princip vad som helst, men bör i yrkandena hålla sig inom vår budget och de uppgörelser vi gjort." "Partimotioner lägger vi bara några enstaka som beslutas av vår riksdagsgrupp. Brukar vara 5-10st per år. Därutöver lägger våra ledamöter runt 200st som de själva tar initiativ till, så de har stort eget mandat att lyfta sina hjärtefrågor."

Deras inställning till motioner i eget utskott är raka motsatsen till Folkpartiets: "Det är nog det vanligaste, i alla fall när man sitter i opposition. Det är ju de frågorna ledamöten arbetar med dagligen och är mest inlästa, kunniga och engagerade i. Men de lägger ofta motioner även i andra frågor än de som de ansvarar för. Vi har i alla fall ingen styrning eller åsikt om det, utan de väljer vad de motionerar om."³³ De olika inställningarna kan bero på att FP hör till majoriteten?

Socialdemokraterna svarar att de inte vill begränsa vad ledamöterna motionerar om men att flerpartimotioner över blockgränserna i dagsläget inte är aktuella.

³¹ Mail, Lindberg

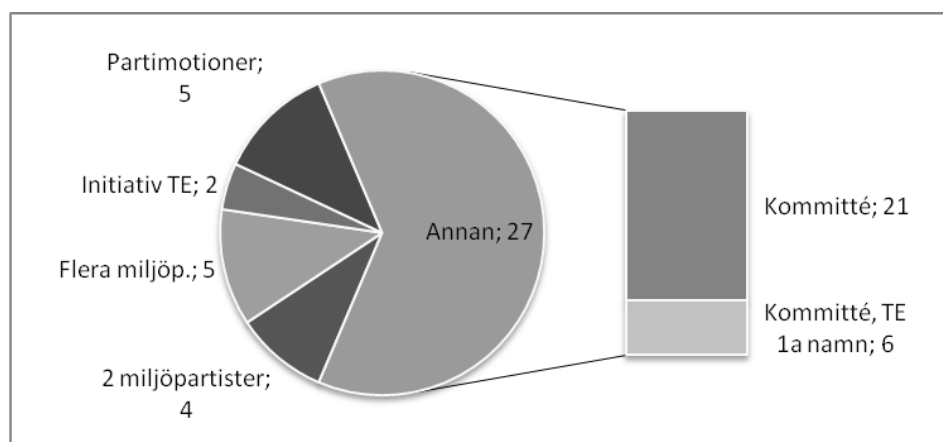
³² Mail, Nilsson

³³ Mail, Lindgren

Bilaga 3. Vad vi fick veta om våra utvalda ledamöter (Urval 2), sammanfattningsvis:

Bohuslän: Tina Ehn (MP) Har suttit sedan 2006.

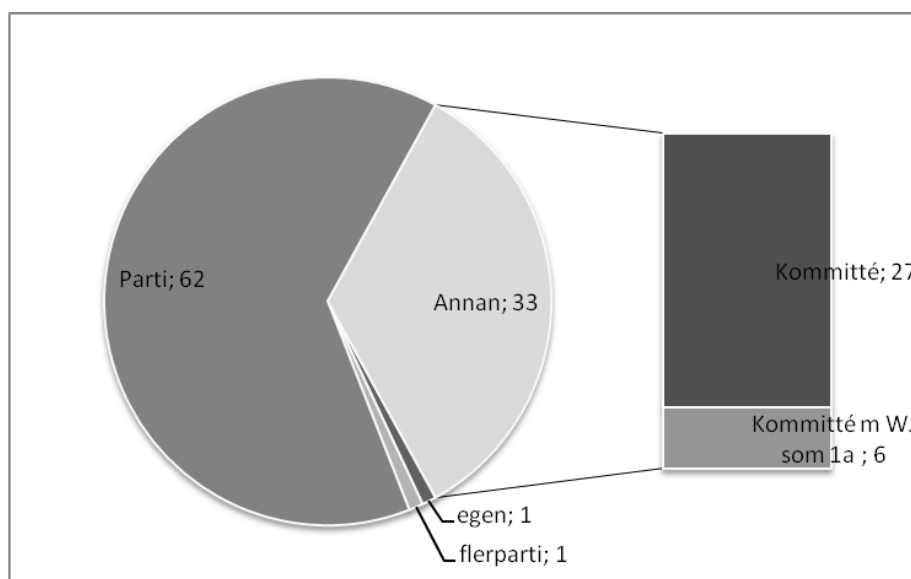
43 motioner. Skrev 2 motioner som uppenbarligen var i fel forum. Hon signerade 4 partimotioner, alla var stora och spretiga och berörde flera utskott. Hon skrev även under 29 kommittémotioner. 5 motioner berörde regionen på något vis. 2 om jämställdhet, 19 om miljöfrågor (varav 3 berörde kärnkraft), 9 om trafik.

43 motioner allt som allt. Anmärkningsvärt att hon inte skrev någon egen! Men en del där hon kan antas vara mer aktiv än i andra.

Bohuslän: Wiwi-Ann Johansson (V). Har suttit sedan 2006.

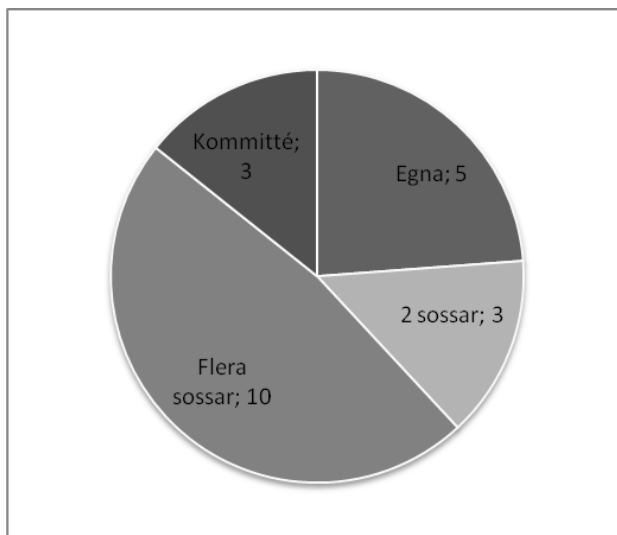
97 motioner. Lade bara en enda egen motion under riksmötet 07/08, den handlade om Bohuslän. Hon skrev en motion tillsammans med bara en annan person och skrev under en flerpartimotion. Hon skrev även under ca 30 kommittémotioner med stora grupper andra vänsterpartister och dubbelt så många partimotioner.

Utöver hennes egna motioner kan man hitta fem motioner som bär spår av hennes region, i övrigt sticker inga tendenser ut från Vänsterpartiets allmänna profil. 8? motioner om jämställdhet och feminism, 11? om arbetsmarknad, arbetsrätt, arbetstider..., 13 rörde ekologi, inklusive natur och vissa energifrågor, 4? om bostadsmarkanden, 6 om HBTQ-frågor, 4 djur, 4 migration, 3 om kultur och många många många fler. Anmärkningsvärt få motioner.

Bohuslän: Jan-Olof Larsson (S) Har suttit sedan 2002.

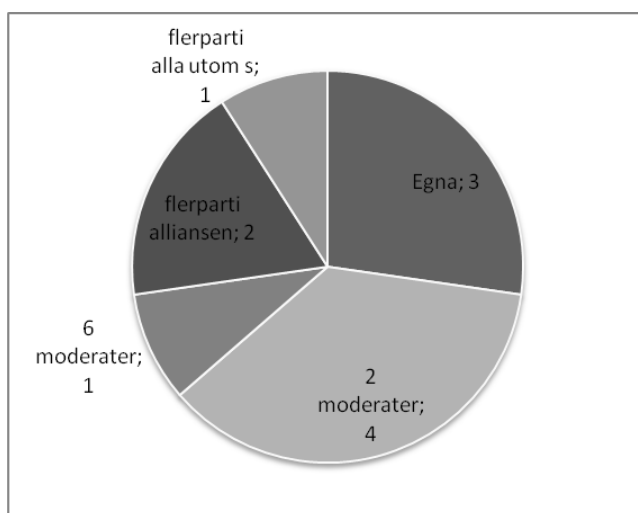
21 motioner. 7 var skrivna av kommittéer. 5 var egna varav två var gamla. 2 motioner behandlades förenklat helt eller delvis. 8 motioner var regionala, i ett av fallen omnämndes Bergsjön som ett exempel på hur polisen kan vara mer synlig ute i samhället (även om själva motionen var allmänt skriven). En motion handlade om vistelseort och hemtjänst, något som angår den som bor i en turiststad på västkusten. Jan-Olof Larsson vill även ha en generell hastighetsbegränsning på sjön i stället för att som nu ha fri fart överallt där det inte är farled.

Bohuslän: Kent Olsson (M) Har suttit sedan 1991.

11 motioner totalt. 6 av dessa har regional anknytning, i synnerhet den om akvarellmuséet i Skärhamn (en ort som Kent Olsson troligen bor i närheten av, har ej hans exakta adress). Av tre egna motioner var två gamla.

Kent Olsson skrev bara 11 under året, men den ytterligheten är också intressant.

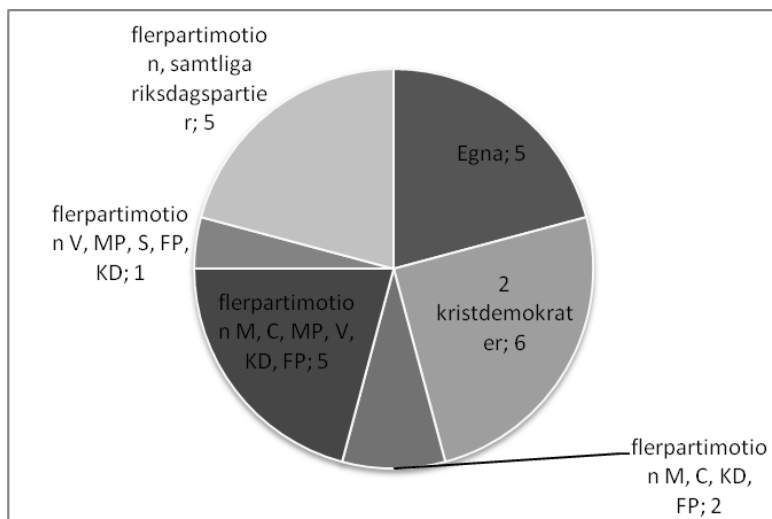

Bohuslän: Rosita Runegrund (KD) Har suttit sedan 1998.

24 motioner förutom följdmotioner. Av dem är 13 flerpartimotioner med sex eller fler riksdagspartier representerade. 11 av motionerna har med konfliktlösning eller internationellt bistånd att göra. 5 motioner är egna, två av dessa är gamla. Tre motioner är regionala, en av dem är egen och handlar om strandstädning i Bohuslän som borde bli en nationell angelägenhet enligt Runegrund.

24 st. Vad vi kan reagera på här är att det är många flerpartimotioner,

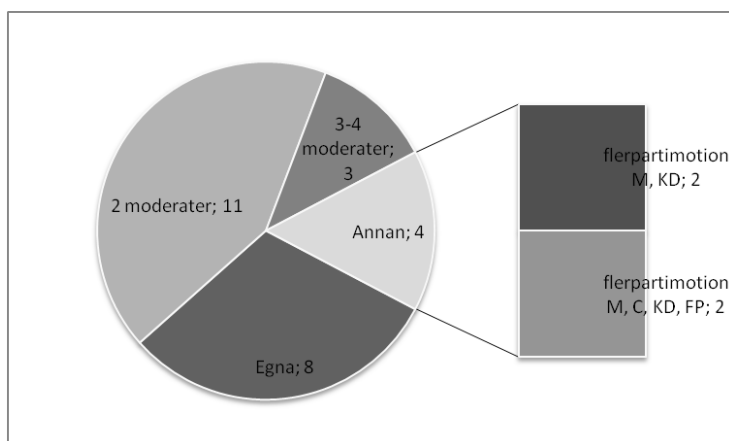
även sådana som sträcker sig utanför blockgränserna. Det är anmärkningsvärt att det är flera stycken med alla riksdagspartierna för generellt sett hittar vi sällan socialdemokraterna i flerpartimotioner.

Bohuslän: Lars-Arne Staxäng (M) Har suttit sedan 2006.

26 motioner varav 8 egna. 2 av de egna motionerna var insända tidigare men under en annan ledamots namn. 6 motioner har regional anknytning, en handlar exempelvis om skolfartyg där Göteborg är en av orterna som sägs använda sådana. I övrigt finns många ämnen representerade bland motionerna. En motion kan vara fel forum (den om sjuksköterskeutbildningarna).

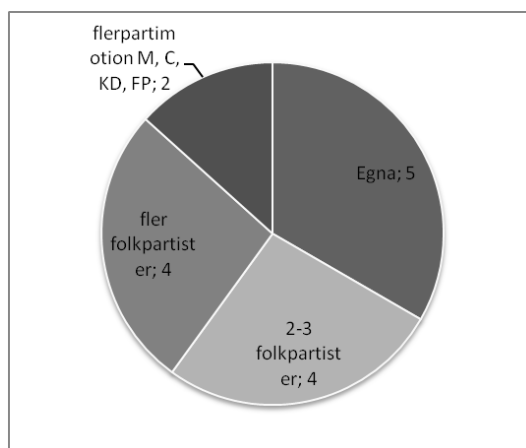
Lars-Arne Staxäng skrev 26 egna. Runt en tredjedel på egen hand.

Bohuslän:Lars Tysklind (FP) Har suttit sedan 2002.

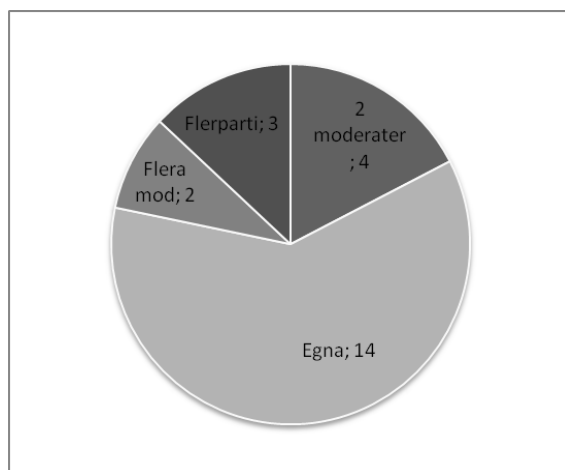
Av 15 motioner var 5 egna, varav 2 var kopior av gammalt helt eller delvis. 9 motioner hade regionala kopplingar, de flesta rörde trafikfrågor.

Lars Tysklind undertecknade bara 15 motioner det här året, men det syntes var han hörde hemma i dem.

Halland: Ann-Marie Brodén (M) Suttit i riksdagen sedan 2002. 23 motioner.

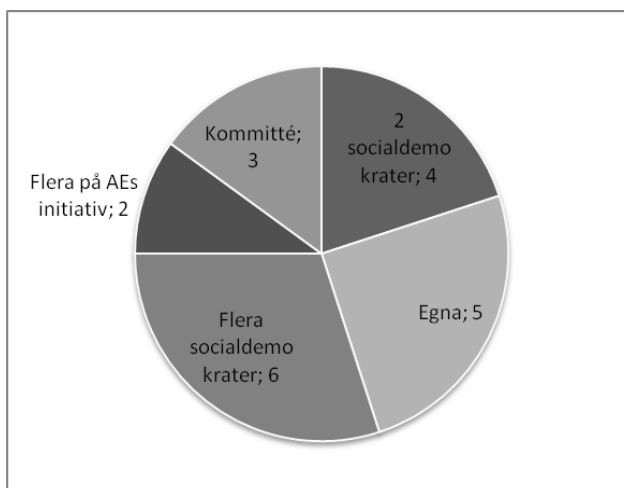
Skrev 13 motioner själv, och hade sitt namn under ytterligare 9, varav 3 var flerpartimotioner. Hon skrev 2 motioner som var uppenbart regionella, och ytterligare 2 som var "lite åt det hållet". De tendenser man tydligast ser i Brodén's motioner är att hon har ett stort intresse för vård/omsorg/hälsa och handikappade, 13 motioner handlade om något inom dessa områden. Alla Brodén's motioner går att dela in i återkommande ämnen - 4 berörde kvinnor, 3 trafik, 2 kultur (överlappande med hälsa och region: Hon är ett stort fan av kultur i vården och nämner Halland som föredöme här), 2 om företagande och 5 om skatter och avdrag. 3 av Brodén's motioner kanske hade hört hemma i ett annat forum, 2 var om landstingsfrågor och 1 om EU. 9 motioner upprepades, ibland flera gånger, 2 har hon skrivit under tidigare år och 8 under ett eller flera kommande år. AMB figurerar bara i lokalpressen när hon själv skriver debattartiklar.

Ann-Marie Brodén har signerat 23 motioner under året, varav en förbluffande mängd är hennes egna!

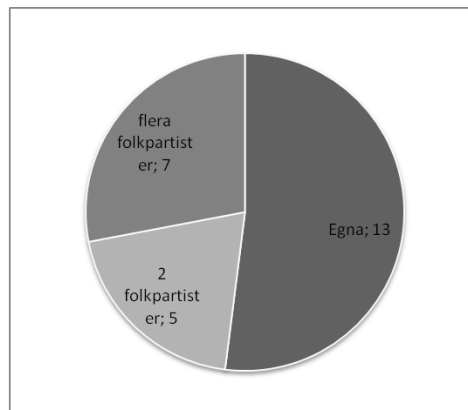
Halland: Alf Eriksson (S) Suttit i riksdagen sedan 1992. *ställer ej upp för omval*

20 motioner. Skrev 5 motioner själv, och hade sitt namn under ytterligare 13 fristående motioner. Därtill kommer 3 om budgetproppen, och 9 följd-motioner. 4 motioner bär spår av regionen, i de andra motioner syns partifärgen och intressena oftast. 5 motioner handlar om arbetsmiljö, arbetsmarknad, arbetslöshet. 8 motioner handlade om parker, miljö, djur & natur, skog och jakt - Eriksson är själv jägare och tycker om strandpromenader. 3 motioner handlade om järnvägar. 11 av motionerna har upprepats. 4 hade han skickat in minst en gång innan 2007, 8 skulle återkomma ibland flera gånger. Alf i media? Mkt senaste året om att han ska avgå, en motion om lagändring rörande muddring av å uppmärksammades av lokalpressen. 2008-08-05 var en artikel i HN som berörde hans motion om mördassniglar.

Halland: Jan Ertsborn (FP) Suttit i riksdagen sedan 2002.

25 motioner. Skrev 13 motioner själv, och hade sitt namn under ytterligare 11. 5 eller 6 motioner berörde åtminstone till någon del regionen. 5 motioner handlade om djur på något vis, 5 om barn och familj, 3 om kommunikationer. 1 handlade om Fontänhusen, Ertsborn är ordförande för Fontänhuset i Falkenberg. Åtminstone 1 motion om hemtjänst i semester-kommunen har återkommit flera gånger och han motiverar den med att det är en stor utgift i Falkenberg. 1 motion var i fel forum och angår Kriminalvården (som arbetar med ärendet) 13 motioner har upprepats. 5 hade levererats minst en gång tidigare, 9 st återkom. Ämnet Västkustbanan har återkommit i Ertsborns motioner sedan 2003, men motionerna uppdateras och skrivs om lite varje gång så det är inte kopierat rakt av.

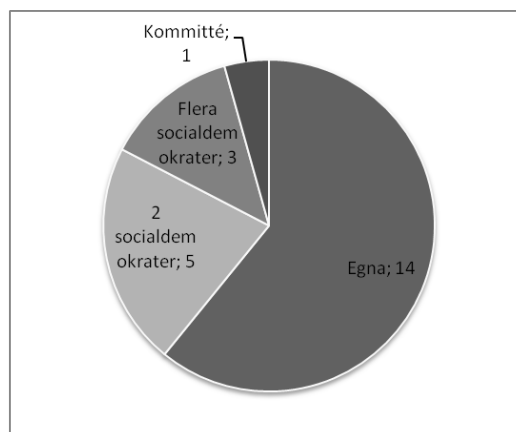

När Ertsborn är i lokalmedia är det främst i rollen som just Fontänhusets ordförande, men även när han själv skriver debattartiklar. önskan om utbyggt halländskt häkte uppmärksammades. motionen om hemkommuners ansvar för hemtjänst halvsågades.

Halland: Hans Hoff (S) Suttit i riksdagen sedan 1999.

23 motioner. Skrev 14 motioner själv, och hade sitt namn under ytterligare 9 varav 1 borde betraktas som partimotion?

4 eller 5 hade regional prägel. De flesta var svåra att kategorisera, eller snarare rörde de många ämnen och de flesta återkom inte så mycket. De få tendenser man kan se är att 3 handlade om rätt/brott/polis, 3 om akassa och sjukförsäkring, 2 om kultur. 1 motion var i fel forum och handlade om forskning. 13 upprepningar, 8 hade lämnats in tidigare (varav en så tidigt som 2001) och 6 skulle komma att lämnas in några gånger till. kräver krafttag mot försäkringskassan enligt artikel, samt KU-anmält Maud. Har lagt en motion om

lagändring rörande filmer på nätet? Samt att han vill ha bort illegala spelautomater.

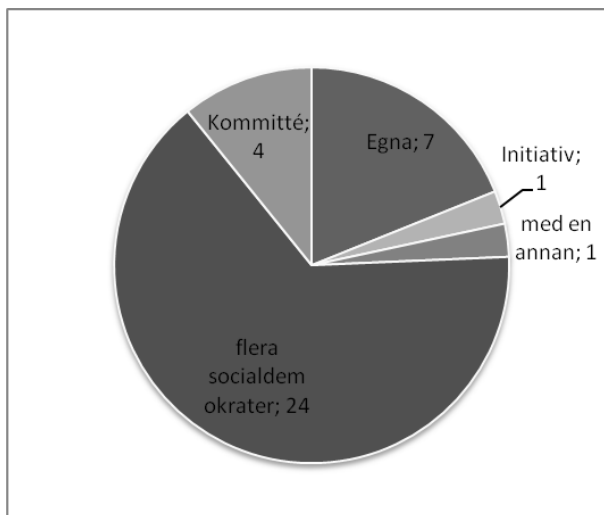
23 motioner, ytterligare en hallänning som skrivit många motioner.

Halland: Magdalena Streiffert (S) Suttit i riksdagen sedan 2006

37 motioner. Skrev 7 motioner själv, och hade sitt namn under ytterligare 29. + 5 kommittémotioner om olika utgiftsområden och 11 följdmotioner. 3 hade tydlig regional prägel. Alla de hon skrev själv (samt ytterligare 1) handlade om utbildning, de flesta avslogs med tanke på den pågående skolreformen. Den tydligaste trenden hos Streiffert är att 10 motioner handlade om HBT-personer. 3 berörde arbetslivet, och 3 äldrevård. 1 motion var i fel forum och borde behandlats av polisväsendet.

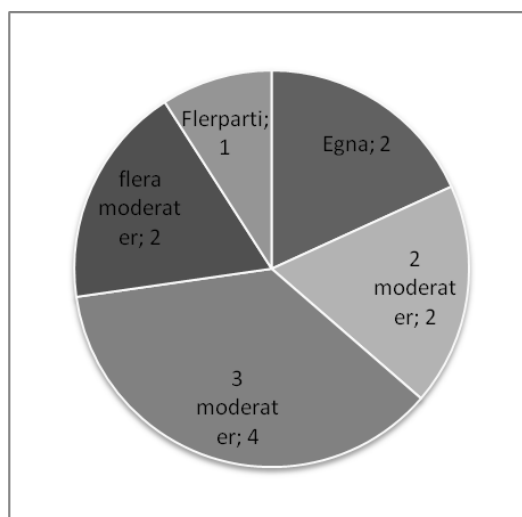
Streiffert har skrivit minst 15 motioner om HBT-personer sedan hon blev invald. Av de 13 upprepningssmotioner hon lämnade in detta år var 8 reprints - främst från 06/07 och 5 skulle återkomma.

37 motioner – men inte mycket eget.

Halland: Henrik von Sydow (M) personvald 06 Suttit i riksdagen sedan 2002.

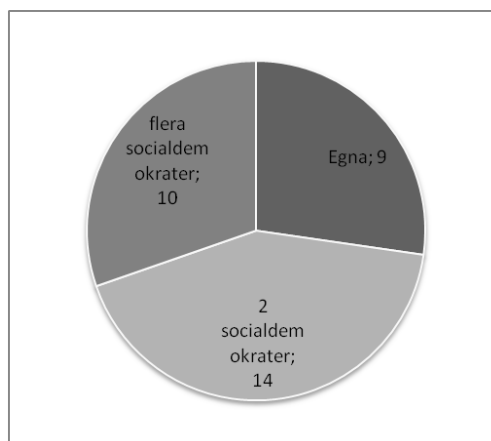
11 motioner. Skrev bara 2 motioner själv, han hade sitt namn under ytterligare 9 varav en var en flerpartimotion över blockgränserna. 2 motioner har regional prägel. Den tydliga trenden annars är att von Sydow inte gillar monopol (6 motioner), 5 av de motionerna handlade konkret om alkoholmonopolet och skrevs av HvS med två andra, åtminstone 4 av dessa har återkommit år efter år. Av von Sydows 11 motioner detta år, lämnade han in 2 st igen året därpå. 4 motioner (om gårdsföräljning av alkohol, ett ämne det allt som allt lämnats in 112 motioner om) var alla upprepningar. Han lämnade in dessa 4 motioner varje år under valperioden, nästan utan förändringar (en omformulering sker i första stycket), de är dessutom i stora delar identiska med varandra. intervjuats som expert (varför går det bra för alliansen i halland?), lämnat Svenska kyrkan i protest mot att domkyrkan i Luleå i går tänkte stoppa en planerad minnesstund över förintelsen.

Göteborg: Gunilla Carlsson (S) Har suttit sedan 2002.

33 motioner förutom följdmotioner. 9 egna, varav 5 redan publicerats. Många handlar om arbetsrätt och andra närliggande frågor, 10 stycken totalt. 3 motioner är direkt regionala och en indirekt regional (om sjöbefäls befogenheter). I övrigt är ämnena blandade. Inga motioner har behandlats förenklat.

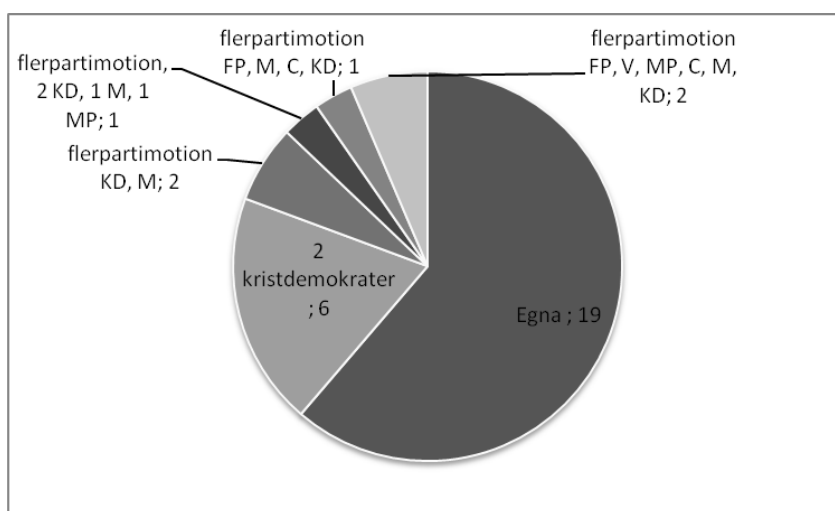
33 motioner med jämn balans mellan egna, små samarbeten, och större samarbeten. Men alltid inom partiramarna.

Göteborg: Annelie Enochson, (KD) personvald Har suttit sedan 2000.

31 motioner totalt, 19 egna varav 8 tidigare publicerats. Flera motioner har ett etiskt/kristet tema, till exempel 3 som handlar om aborter, en som handlar om gränsen för när ett foster räknas som människa, en om lägre krav för livsmedelshandling när det gäller kyrkkaffe och en om folkomröstning i äktenskapsfrågan. Enochson själv är aktiv i Tabernaklet, en baptistkyrka i centrala

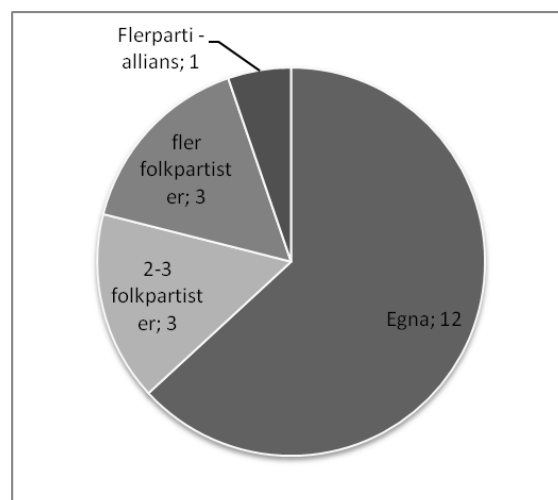
Göteborg. Några motioner handlar om västsvensk infrastruktur och ytterligare ett par stycken har en regional prägel. 8 motioner behandlar på något sätt utrikesfrågor. 3 motioner har helt eller delvis behandlats förenklat.

Göteborg: Eva Flyborg (FP) Har suttit sedan 1994.

11 av totalt 19 motioner var egna, tre av dessa var nya och därmed inte kopierade från tidigare år. 8 har ett regionalt innehåll, varav en indirekt (samlingen av myndigheter i Stockholm bör utredas). En av dessa motioner handlade om Emigranternas hus där en Berit Flyborg är kontaktperson för vänföreningen. Fyra motioner berör vården på ett eller annat vis. Tre motioner bereddes förenklat.

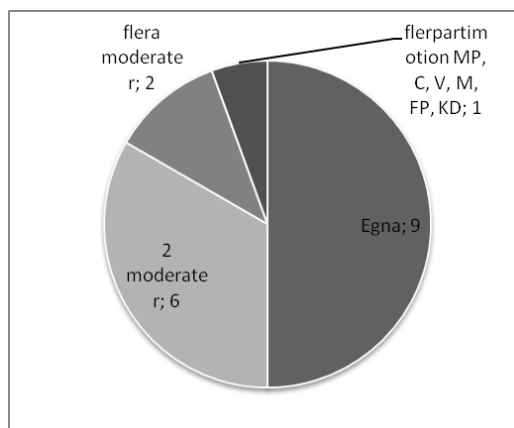
Av 19 motioner är en tredjedel på egen hand, och en ganska stor andel med regional prägel.

Göteborg: Göran Lindblad (M) Har suttit sedan 1997.

18 motioner, 9 egna varav 2 inte är kopierade på något sätt. 3 motioner har regionala influenser, t ex en som handlade om förbud mot den sortens "stridsåtgärder" som facket utförde vid Göteborgsrestaurangen Wild'n'Fresh. Fyra motioner rörde kriminalvården eller polisen, samtliga bereddes förenklat. 6 motioner handlar om integration och närliggande frågor.

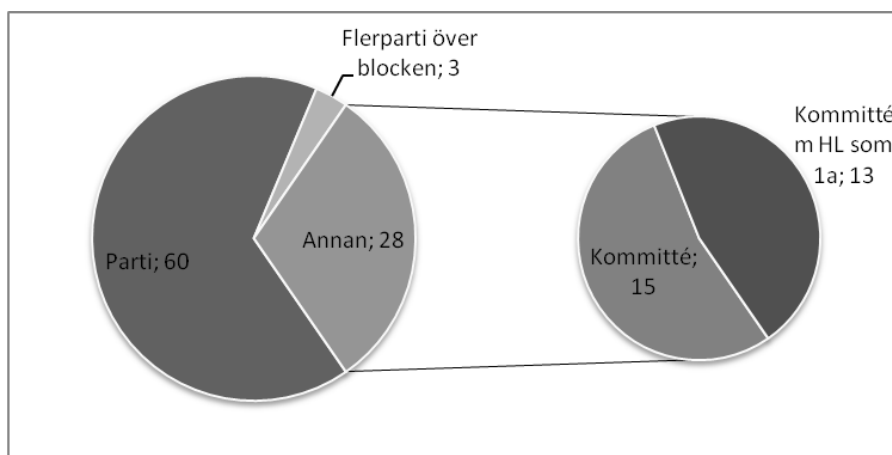
Precis hälften av motionerna är egna.

Göteborg: Hans Linde (V) Har suttit sedan 2006.

91 motioner förutom följdmotioner. Inga egna motioner. 60 partimotioner, 28 kommittémotioner (varav 7 inte var kopierade innan dess) och 3 flerpartimotioner.

Han har skrivit under 91 motioner, men fler än hälften är partimotioner. Men som vi ser av kommittémotionerna så står han som första namn på nästan hälften av dem.

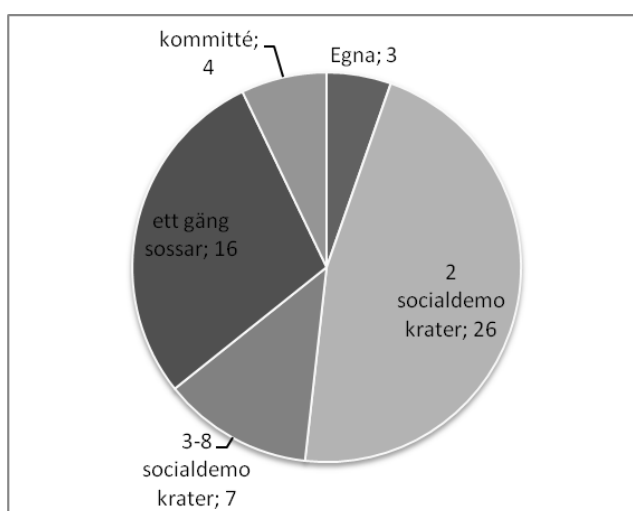

Göteborg: Siw Wittgren-Ahl (S) Har suttit sedan 1995.

56 motioner totalt, 3 egna. 8 motioner bereddes förenklat. 6 motioner handlade om arbetsrätt på något vis och 15 handlade om HBT-frågor. 2 motioner handlade om regionala frågor, t ex att mark

Det går inte att generellt säga att nya och gamla ledamöter motionerar på olika vis. De flesta som suttit i riksdagen sedan 1990-talet har skrivit färre än de som tillträtt under 2000-talet. Utom Siw Wittgren-Ahl. Men de som har mer erfarenhet har fler gamla motioner att kopiera.

56 motioner, där hon på mer än hälften samarbetar med bara en annan person.

Bilaga 4: Liten ordlista

Motion: Förslag till riksdagen från en eller flera av riksdagens ledamöter. En motion är ofta ett motförslag till ett förslag från regeringen, en proposition.

Enskild motion – skrivs av en eller flera riksdagsledamöter, på eget initiativ.

Kommittémotion - undertecknad av partiets ledamöter i ett utskott.

Partimotion är undertecknad av partiledaren/gruppledaren (samt ett flertal ledamöter)

Flerpartimotion – är undertecknad av ledamöter på flera partier.

”Egen motion” är inte en formell term. Den används i det här arbetet för enskilda motioner som har författats av en enda riksdagsledamot.

Fristående motion: Motion som väcks utan samband med något annat ärende. Riksdagsledamöterna kan väcka fristående motioner under den allmänna motionstiden eller med anledning av en händelse av större vikt.

Följdmotion: Motion som väcks med anledning av en proposition eller skrivelse från regeringen eller en framställning eller redogörelse från ett riksdagsorgan.

Allmän motionstid: Period i början av varje riksmöte under vilken riksdagsledamöterna får lägga fram förslag (motioner) i vilket ämne som helst som riksdagen får besluta om. Den allmänna motionstiden inleds i samband med att riksmötet öppnas i september (under valår i oktober) och pågår till dess motionstiden för budgetpropositionen (15 dagar) löper ut.

Proposition: Förslag från regeringen till riksdagen. Förslaget kan t.ex. gälla en ny lag eller ett anslag. Vid kammarsammanträdena används ordet också i en äldre betydelse. När talmannen ställer proposition till beslut betyder det att han eller hon ber kammaren att ta ställning till ett yrkande som väckts under en debatt.

Beredningstvång: Föreskrift om att alla ärenden (propositioner, skrivelser, motioner, framställningar och redogörelser) måste beredas i ett utskott innan riksdagen får fatta beslut i ärendet.

Behandlingstvång: Krav att riksdagen under en valperiod behandlar, dvs. bereder och beslutar om, alla ärenden som väcks under perioden. Ett ärende som inte hinner behandlas före valperiodens slut har dock fallit. Uppskov kan medges till första riksmötet i påföljande valperiod.

Riksdagen: Sveriges högsta beslutande organ, det svenska parlamentet, med 349 ledamöter som väljs vart fjärde år i allmänna val. Förutom att då rösta för partier kan man kryssa för enskilda personer, alltså *personval*. Riksdagens uppgifter är främst att stifta lagar och besluta om budgeten.

Regeringen: Landets högsta verkställande myndighet. Regeringen styr Sverige. Den leds av statsministern, som utses av riksdagen på förslag av talmannen. Statsministern tillsätter själv övriga statsråd, alltså ministrar, i regeringen. Till regeringens uppgifter hör det mesta som utanför budget- och lagområdena. Regeringen är chef för försvarsmakten, har benådningsrätt, har initiativrätt i riksdagsfrågor, är chef för statsförvaltningen, utfärdar föreskrifter och svarar för utrikespolitiken.

Utskott: Organ som riksdagen utser inom sig för att bereda de ärenden som kammaren hänvisar till dem. I riksdagen finns femton fasta utskott med olika ansvarsområden. Efter beredning av ett ärende avger ett utskott ett betänkande med förslag till riksdagsbeslut. Utskotten har också möjlighet att lämna förslag till riksdagen på eget initiativ. I utskottens uppgifter ingår också att följa upp riksdagens beslut och granska hur de genomförts. De ska dessutom följa vad som händer inom Europeiska unionen inom sina resp. ansvarsområden. - Utskotten består för närvarande av sjutton medlemmar (+ suppleanter) som inom sig väljer ordförande och vice ordförande (presidium). Ordföranden har utslagsröst vid lika röstetal. Utskotten har egna kanslier som leds av en kanslichef.

Yrkande: Är ett förslag, ofta formulerat som en att-sats i en motion. En motion kan innehålla ett eller flera yrkanden. Det är de enskilda yrkanden som får avslag eller bifall.

Beslutsprocessen för förslag, som motioner:

1. Motion väcks, bordläggs en gång i riksdagen och remitteras sedan till ett utskott.
2. Utskottet bereder frågan och avger betänkande, säger alltså vad de tycker att riksdagen ska besluta.
3. Till riksdagen som avslår eller efter två bordläggningar och eventuellt beslutar att begära utredning.
4. Kan hända: riksdagen uppdrar åt regeringen att tillsätta en utredning, den avger sedan ett betänkande, som kan leda till att regeringen avger en proposition till riksdagen, som ledamöter då kan lägga följdmotioner till och sedan kan ett beslut fattas efter behandling i utskott.

Förenklad motionsberedning var ett begrepp vi stötte på i flera betänkanden vi läste. Begreppet är inte helt tydligt, men förklaras grundligt i ett betänkande och användandet av det diskuteras i ett PM vi tagit del av.

Det är främst ”två formella skäl som angetts för att förenkla beredningen av vissa motioner. Det ena skälet är att utskottet nyligen eller under den innevarande valperioden behandlat och avstyrkt ett motionsförslag av samma innebörd som det aktuella motionsförslaget. Det andra skälet är att den fråga som förslaget tar upp enligt gällande uppgiftsfördelning inte är en fråga för riksdagen att besluta om. Båda dessa skäl måste anses uppfylla saklighetskravet.”³⁴

³⁴ betänkande 2005/06:RS3, s 113

Bilaga 5. Kodbok

Urval 1

Valkrets

Namn

Parti

Rubrik på motionen

Antal yrkanden

Bifall eller avslag?

Urval 2

Valkrets

Namn

Parti

Rubrik på motionen

Antal yrkanden

Bifall eller avslag?

Upprepningar?

Förenklad beredning?

Regionala tendenser?

Andra tendenser?

Typ av motion: parti-, kommitté- eller enskild motion

Antal undertecknare

Övrigt

Urval 3

Konkreta förändringar

Medial uppmärksamhet